

Nota reserves en voorzieningen 2019

Inhoud

Nota reserves en voorzieningen 2019	1
Algemeen en beslispunten	3
Algemeen.....	3
Beslispunten reserves	5
Beslispunten voorzieningen	7
Verloopoverzichten	9
Verloopoverzichten reserves.....	9
Verloopoverzichten voorzieningen.....	10
Toelichting per reserve.....	11
Algemene reserve.....	11
Toelichting onttrekking algemene reserve	13
Algemene reserve grondexploitatie	14
Reserve lastenverlichting	15
Reserve precariobelasting.....	17
Reserve Strategische projecten.....	18
Reserve organisatieontwikkelingen	19
Reserve Sociaal Domein	20
Reserve riolering	22
Reserve overheveling budgetten.....	23
Reserve monumenten	25
Kapitaal reserve	26
Reserve Ambitiefonds	27
Toelichting per voorziening	29
Voorziening oninbare debiteuren	29
Voorziening oninbare debiteuren SoZaWe	30
Voorziening onderhoud gymlokalen	31
Voorziening onderhoudsgelden Kompaan	32
Voorziening onderhoudsgelden Steegdenhal	33
Voorziening onderhoud sportaccommodatie's 3B's	34
Voorziening onderhoud gebouwen	35
Voorziening Bodemsanering	37
Voorziening riolering	38
Voorziening kostendekking leges omgevingsvergunningen	39
Voorziening lopende pensioenverplichtingen bestuurders.....	41
Voorziening pensioenverplichting voormalige en huidige wethouders	42

Algemeen en beslispunten

Algemeen

Verloop reserves en voorzieningen

Het belangrijkste doel van de nota reserves en voorzieningen 2019 is het herijken van de reserves en voorzieningen. De nota is bij uitstek een kaderstellend instrument voor u. Het doel van de nota is immers het bepalen en vaststellen van de kaders rondom de reserves en voorzieningen. De nota moet de uitgangspunten voor de te vormen reserves en voorzieningen helder maken, de scheiding tussen reserves en voorzieningen consequent doorvoeren en bevoegdheden waar nodig definiëren. Dit alles uiteraard in het kader van de BBV-regelgeving. Voor het opstellen van de nota reserves en voorzieningen en het daaraan gekoppelde verloop van de reserves en voorzieningen zijn **uitgangspunten** benoemd. Deze uitgangspunten zijn nodig om ervoor te zorgen dat de beoordeling van de reserves en voorzieningen eenduidig wordt uitgevoerd. Het college heeft de uitgangspunten vastgesteld, zoals onderstaand weergegeven.

Argumenten

Voor een transparante, éénduidige verwerking van reserves en voorzieningen zijn onderstaande uitgangspunten van belang. Hierbij is rekening gehouden met bestaande nota's over reserves en voorzieningen, BBV-regelgeving en nieuwe inzichten. De uitgangspunten zijn onderverdeeld in een drietal categorieën namelijk: **bevoegdheden** college/raad, **verloop** reserves en voorzieningen en **voorwaarden** die van toepassing zijn bij de uitvoering van een correcte beoordeling reserves en voorzieningen.

Bevoegdheden

1. Vorming en opheffing van reserves en voorzieningen vindt plaats met expliciete toestemming van de raad. Daarbij wordt onder meer vastgelegd: het doel, de reden, functie, minimum en maximum hoogte, periode, wijze van voeding, bestedingsraming en budgethouder.
2. De raad heeft de bevoegdheid tot het wijzigen van een bestemming van een reserve.
3. De raad stelt door middel van vaststelling van de begroting de jaarlijkse toevoegingen en onttrekkingen van de reserves en voorzieningen vast. Binnen dit kader kan het college op grond van de noodzakelijke onderbouwing aanwendungen doen.
4. De raad kan de bestemming van een (bestemmings-)reserve wijzigen. Bij een voorziening kan de raad de bestemming niet zonder meer wijzigen. Veelal liggen er wettelijke verplichtingen (BBV-wetgeving) aan een voorziening ten grondslag.
5. De verantwoordelijkheid van de aanwending van voorzieningen ligt bij het college.

Verloop

1. Jaarlijks, ten tijde van opstelling jaarrekening, vindt er een evaluatie van bestemmingsreserves en voorzieningen plaats. Reserves en voorzieningen met een specifiek doel of een concrete aflooptermijn waarbij de realisatie uitblijft, worden heroverwogen.
2. De nota reserves en voorzieningen geeft de raad de mogelijkheid van integrale afweging bij resultaatbestemming.
3. De nota van de reserves en voorzieningen moet een beter inzicht opleveren in de samenhang tussen de exploitatie enerzijds en de reserves en voorzieningen anderzijds. Vermeden moet worden dat het verschil tussen resultaat voor en na bestemming sterk afwijkt. Ter bevordering van de transparantie is het noodzakelijk om meer baten en lasten in het resultaat voor bestemming te begroten en te verantwoorden.
4. Aan alle onderhoudsvoorzieningen moeten beheersplannen ten grondslag liggen. Deze beheersplannen (t.b.v. onderhoud) moeten minimaal eens in de 4 jaar geactualiseerd worden. De (deel-)PVM-ers stellen de beheersplannen op. Indien er geen beheersplan aanwezig is, is er volgens de BBV-regels geen sprake van een voorziening, maar van een reserve. Daarbij wordt het geld "geparkeerd" in een bestemmingsreserve en is dus nog steeds beschikbaar.

Voorwaarden

1. Negatieve reserves en voorzieningen zijn niet toegestaan.

2. Overschrijdingen van lasten in het kader van de begrotingsonrechtmatigheid zijn relevant zodra deze overschrijdingen van de lasten op het totale programma veroorzaken. De raad is verplicht hierover een begrotingswijziging vast te stellen.
3. Op een investering met een economisch en maatschappelijk nut moet volgens de BBV-voorschriften altijd worden afgeschreven. Er moet 'bruto' geactiveerd worden. De bestemmingsreserves kunnen hierbij gebruikt worden als dekkingsmiddel voor de jaarlijkse kapitaalslasten.
4. Er vindt geen rentetoerekening plaats aan voorzieningen en reserves, met uitzondering van in de BBV voorgeschreven mogelijkheden (bijv. voorzieningen die op basis van contante waarde zijn berekend).
5. Het onderscheid tussen een reserve en een voorziening is in overeenstemming met de regelgeving opgenomen in het BBV. De BBV regelgeving wordt hierbij gevolgd.
6. Indien gebruik wordt gemaakt van een egalisatiereserve moet worden voldaan aan kostendekkendheid. Per egalisatiereserve zal een minimumbedrag en een maximum bedrag genoemd moeten worden, indien de raad daarover besloten heeft. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het hanteren van een maximale omvang van de reserve dat een bepaald percentage bedraagt van de geraamde opbrengst.
7. De omvang van de reservepositie die aangehouden wordt past bij de risico's, schaalgrootte en ambitieniveau van de gemeente en maakt onderdeel uit van de weerstandscapaciteit.
8. De algemene reserve en de algemene reserve grondexploitatie worden jaarlijks aangevuld/afgeroomd, waarbij het weerstandsvermogen van zodanige omvang is dat (on)verwachte risico's en (niet) kwantificeerbare verliezen kunnen worden opgevangen.
9. Vrijgevallen bedragen door herschikking van reserves en voorzieningen worden toegevoegd aan de algemene reserve.
10. Voorzieningen worden onafhankelijk van het resultaat gevormd.
11. Aan de vorming, aanwending en opheffing van reserves en voorzieningen moet een bestendige gedragslijn ten grondslag liggen. De onderbouwing van de reserves en voorzieningen kunnen niet jaarlijks een 100% andere invalshoek hebben; d.w.z. een ander doel krijgen.
12. Behaalde resultaten bij verkoop van gemeentelijke eigendommen, die niet zijn opgenomen in de grondexploitatie, vallen vrij ten gunste van de algemene reserve dan wel worden ten laste van de algemene reserve gebracht (bij boekverlies).
13. Reserves beneden de € 25.000 worden niet gevormd.
14. Het bedrag boven het maximale saldo van de algemene reserve wordt aangewend voor het op peil brengen van de bestemmingsreserves.

Waardering voorzieningen:

Voorzieningen bestaande risico's (art 44 1b)

Hieronder vallen de voorzieningen voor oninbare debiteuren (algemeen en SoZaWe).

De voorziening wordt als volgt gevormd:

Belastingdebiteuren:

- Ouder dan 2 jaar: 80% oninbaar
- Tussen 1 en 2 jaar: 50% oninbaar
- Ouder dan 6 maanden: 10% oninbaar

Voor de overige vorderingen wordt een voorziening gevormd op basis van beoordeling op inbaarheid van de openstaande vorderingen ouder dan drie maanden.

Bij SoZaWe vindt deze beoordeling per debiteur plaats met uitzondering van debiteuren met een saldo < € 1.500 en vorderingen waarvan de vordering is ontstaan in het lopende boekjaar en vorderingen waarvan er een ontvangst heeft plaatsgevonden in het lopende boekjaar. Voor posten > € 50.000 gelden de uitzonderingen niet, deze worden meegenomen in de beoordeling. Naast de individuele bepaling geldt dat de vorderingen WWB voor 75% als oninbaar worden beschouwd.

Voorziening bestaande risico's (art 44 1c).

Hieronder vallen de onderhoudsvoorzieningen. De hoogte van de voorzieningen worden bepaald aan de hand van de aanwezige (meerjarige) onderhoudsplannen.

Voorziening m.b.t. van derden verkregen middelen (art 44.2)

Hieronder valt de voorziening riolering. De hoogte wordt bepaald aan de hand van het (vastgestelde) gemeentelijke rioleringsplan.

Voorziening arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Hieronder vallen de voorzieningen van de lopende pensioenverplichtingen (oftewel de voorziening van de (oud)bestuurders die een pensioenuitkering krijgen) en die van de verwachte pensioenverplichtingen voor voormalige en huidige wethouders (oftewel de voorziening van de (oud) bestuurders die de pensioengerechtigde leeftijd nog niet hebben bereikt). Deze voorzieningen worden bepaald aan de hand van actuariële berekeningen van RAET.

Uitvoering

In samenwerking tussen de PVM-ers (= productverantwoordelijke medewerkers) en financieel consultants van het cluster planning en control zijn de reserves en de voorzieningen voor 2019 en voor 2020-2023 beoordeeld. Bij de beoordeling is rekening gehouden met de door het college vastgestelde uitgangspunten.

Bij de jaarlijkse beoordeling van de reserves en voorzieningen is het noodzakelijk om te inventariseren of de hoogte van de reserve in overeenstemming is met de door de raad bepaalde bestemming. Op deze manier wordt inzichtelijk of de gewenste omvang van de reserves in relatie is tot het gewenste bestaande beleid. De uitkomsten van de beoordeling 2019 en 2020-2023 worden meegenomen bij de kaderbrief 2021-2024. Bij de behandeling van de kaderbrief kunnen wensen en prioriteiten afgezet worden tegen eventuele overschotten binnen het eigen vermogen (reserves).

Gevolgen beoordeling reserves en voorzieningen jaarrekening 2019

Als uitgangspunt voor de beoordeling reserves en voorzieningen jaarrekening 2019 is de eindstand van de reserves en voorzieningen in de jaarrekening 2018 genomen. De beoordeling 2019 heeft de volgende resultaten opgeleverd: In 2019 is de buffer van de algemene reserve grondexploitatie € 339.487 te hoog, dit bedrag valt daarom vrij en maakt onderdeel uit van het exploitatieresultaat.

Verder heeft de beoordeling van de reserves en voorzieningen de volgende instellingen/opheffingen voor de reserves, voorzieningen en schulden tot gevolg: het vormen van 1 reserve (reserve ambitiefonds) en het vormen van 2 voorzieningen (voorziening bodemsanering en voorziening kostendekking leges).

Daarnaast is de dotatie aan 4 voorzieningen vanaf 2020 aangepast:

- Voorziening onderhoud gymlokalen verlaging € 10.000
- Voorziening onderhoudsgelden Kompaan verhoging € 4.000
- Voorziening onderhoud sportaccommodaties 3B's verhoging € 30.000
- Voorziening onderhoud gebouwen verhoging van € 10.000

Per saldo is dit een verhoging van € 34.000 structureel.

Sinds de gewijzigde BBV-regelgeving per 2010 over reserves heeft de raad de bevoegdheid om onttrekkingen en toevoegingen tot en met 31 december van het betreffende boekjaar met tijdige begrotingswijzigingen te autoriseren. Na 31 december van het boekjaar kunnen onrechtmatige onttrekkingen niet meer teniet gedaan worden.

Beslispunten reserves

Bij de programmabegroting 2019-2023 zijn door de raad de toevoegingen en onttrekkingen 2019 vastgesteld. Deze hoeven in feite niet nogmaals te worden vastgesteld, maar om duidelijkheid te verstrekken over de mutaties van de komende jaren worden ze wel bij de beslispunten genoemd. Afwijkingen tussen begroting en realisatie moeten wel middels deze nota worden vastgesteld.

71600 Algemene Reserve

1. Reserve handhaven per 31-12-2019, bodembedrag is € 3 miljoen.
2. Toevoeging 2019 € 940.270,87 (rekeningsresultaat 2018).
3. Onttrekking 2019 totaal € 1.862.505 (zie specificatie bij toelichting per reserve)
4. Onttrekkingen 2020 € 3.413.480 en 2021 € 100.000 (zie specificatie bij toelichting per reserve)

71601 Algemene Reserve grondexploitatie

1. Reserve handhaven per 31-12-2019
2. Toevoeging in 2019 € 233.615
3. Toevoeging in 2019 € 21.025 (VPB terugontvangen)
4. Vrijval in 2019 € 339.487
5. Toevoeging 2020 € 611.765, 2021 € 217.115, 2022 € 111.516, 2023 € 122.664

71602 Lastenverlichting

1. Reserve handhaven per 31-12-2019
2. In 2019 € 528.403 onttrekken uit de reserve
3. In 2020 € 116.064 onttrekken uit de reserve

71706 Reserve Precariobelasting

1. De reserve precariobelasting in 2020 op te heffen en het aanwezige saldo per 31 december 2019 € 3,218 miljoen over te hevelen naar de algemene reserve.
2. Toevoeging van € 809.000, betreft extra opbrengst precariobelasting over 2019.
3. Toevoeging van € 1.600.000 voor de jaren 2020 tot en 2021 (elk jaar € 800.000) te laten vervallen en dit te verwerken in de voorjaarsrapportage 2020.

71707 Reserve strategische projecten

1. Reserve handhaven per 31-12-2019
2. Toevoegingen 2019 € 0
3. Onttrekkingen 2019 € 410.175
4. Onttrekkingen 2020 € 2.440.136, 2021 € 516.000

71708 Reserve Reorganisatieontwikkeling

1. Reserve handhaven per 31-12-2019
2. Onttrekking in 2019 € 1.156
3. Onttrekkingen in 2020 € 20.000, 2021 € 57.520 en 2022 € 31.200

71709 Reserve Sociaal Domein

1. Instemmen met de onttrekking 2019 € 1.009.027
 - a. Participatie € 100.000
 - b. Huishoudelijke hulp € 269.000
 - c. De bibliotheek op school dyslexie en dyscalculie begroot € 20.959
 - d. Formatie Sociaal Domein € 147.000
 - e. Stappenplan en tijdspad € 25.000
 - f. Inzet GBT visie Sociaal Domein € 175.000
 - g. Communicatiestrategie en monitor Sociaal Domein € 20.000
 - h. Regie Visie Sociaal Domein € 13.500
 - i. Inzet Scala Dorpsgesprekken € 6.000
 - j. Jeugd weerbaarheid en jongerenplekken € 25.000
 - k. Uitvoeringscapaciteit GBT en herinrichting € 207.568
2. Instemmen met de onttrekking 2020 € 610.459 en 2021 € 269.000
3. Reserve handhaven per 31-12-2019

71710 Reserve Riolering

1. Reserve handhaven per 31-12-2019

71711 Reserve Overheveling Budgetten

1. Reserve handhaven per 31-12-2019.
2. Toevoeging van €217.500 conform raadsbesluit 17 december 2019
3. Onttrekking van € 529.500 conform raadsbesluit 18 december 2018
4. Onttrekking 2020 van € 217.500 conform raadsbesluit 17 december 2019

71712 Reserve Monumenten

1. Reserve handhaven per 31-12-2019
2. Toevoegingen 2019 € 0
3. Onttrekkingen 2019 € 19.600

71717 Kapitaalreserve

1. Reserve handhaven per 31-12-2019

71719 Reserve Ambitiefonds

1. Reserve vormen per 31-12-2019
2. Toevoeging 2019 € 453.000
3. Onttrekking 2019 € 0
4. Toevoeging 2020 € 475.000, 2021: € 600.000

Beslispunten voorzieningen

Bij de programmabegroting 2019-2023 reeds door de raad vastgestelde dotaties en aanwendungen 2019 hoeven in feite niet nogmaals te worden vastgesteld. Om duidelijkheid te verstrekken over de mutaties van de komende jaren worden ze wel bij de beslispunten genoemd. Afwijkingen tussen begroting en realisatie moeten wel middels deze nota worden vastgesteld.

71800 Voorziening oninbare debiteuren

1. Handhaven voorziening per 31-12-2019
2. Dotatie aan de voorziening in 2019 € 89.235
3. Aanwending van de voorziening in 2019 € 71.174

71801 Voorziening oninbare debiteuren SoZaWe

1. De voorziening handhaven per 31-12-2019
2. Dotatie in 2019 € 197.081
3. Aanwending 2019 € 270.257

71900 Voorziening onderhoud gymlokalen

1. Voorziening handhaven per 31-12-2019
2. Dotatie in 2019 € 25.000 o.b.v. MOP 2019-2048
3. Aanwending in 2019 € 52.086
4. Dotatie 2020-2024 jaarlijks € 15.000 (was € 25.000)
5. Aanwending 2020 € 117.265, 2021 € 14.327, 2022 € 6.559, 2023 € 54.273, 2024 € 7.385

71901 Voorziening onderhoudsgelden De Kompaan

1. Voorziening handhaven per 31-12-2019
2. Dotatie in 2019 € 16.000 o.b.v. MOP 2017-2031
3. Aanwending in 2019 € 9.741
4. Dotatie 2020-2024 jaarlijks € 20.000 (was € 16.000)
5. Aanwending 2020 € 96.939, 2021 € 2.202, 2022 € 12.139, 2023 € 8.373, 2024 € 45.967, o.b.v. MOP 2017-2031

71902 Voorziening onderhoudsgelden Steegdenhal

1. Voorziening handhaven per 31-12-2019
2. Dotatie in 2019 € 15.500
3. Aanwending in 2019 € 9.733
4. Dotatie 2020-2024 jaarlijks € 15.500
5. Aanwending 2020 € 33.361, 2021 € 8.801, 2022 € 38.501, 2023 € 7.824 en 2024 € 4.551, volgens MOP 2017-2031

71903 Voorziening onderhoud sportaccommodaties 3B's

1. Voorziening handhaven per 31-12-2019
2. Dotatie in 2019: € 0
3. Aanwending in 2019 € 281.180 (Bosbad € 22.075 en 2 B's € 259.105)
4. Dotatie 2020-2024 jaarlijks € 30.000 (was € 0)
5. Aanwending 2020 € 288.444, 2021 € 12.068, 2022 € 95.323, 2023 € 74.326, 2024 € 149.614, volgens MOP 2019-2033

71904 Voorziening onderhoud gebouwen

1. Voorziening handhaven per 31-12-2019
2. Dotatie aan de voorziening 2019 € 65.000
3. Jaarlijkse dotatie aan de voorziening 2020 en verder € 75.000 (was € 65.000)
4. Aanwending 2019 € 40.720
5. Aanwending 2020 € 172.487, 2021 € 65.700, 2022 € 1.500, 2023 € 104.128

71905 Voorziening Bodemsanering

1. Vormen voorziening bodemsanering
2. Dotatie aan de voorziening in 2019 € 475.000

71940 Voorziening riolering

1. Voorziening handhaven per 31-12-2019
2. Aanwending voorziening 2019 voorinvestering vrijverval riolering 2019 € 233.761
3. Dotatie aan de voorziening 2019 € 348.810
4. Dotatie voorziening 2020 € 426.311, 2021 € 426.256, 2022 € 425.078, 2023 € 424.966 2024 € 424.966
5. Aanwending in 2020-2024 jaarlijkse projecten vrijverval riolering € 441.000 op basis van het huidige GRP

71941 Voorziening kostendekking leges omgevingsvergunning

1. Voorziening handhaven per 31-12-2019
2. Dotatie in 2019 € 0

71950 Voorziening lopende pensioenverplichtingen bestuurders

1. Voorziening handhaven per 31-12-2019
2. Dotatie 2019 aan de voorziening € 486.805
3. Aanwending 2019 van de voorziening € 107.353
4. Jaarlijkse dotatie aan de voorziening 2020 en verder € 25.000
5. Jaarlijkse aanwending van de voorziening 2020 en verder € 100.000

71951 Voorziening pensioenverplichtingen voormalig en huidige wethouders

1. Voorziening handhaven per 31-12-2019
2. Dotatie 2019 aan voorziening € 204.563
3. Jaarlijkse dotatie 2020 en verder aan voorziening € 50.000

Verloopoverzichten

Verloopoverzichten reserves

x € 1.000

Reserves	Nummer	Saldo per 31-dec-18	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-19
1.2 Algemene reserves						
Algemene reserve	71600	17.296	940	1.863	0	16.373
Totaal algemene reserves		17.296	940	1.863		16.373
1.3 Bestemmingsreserves opvangen schommelingen tarieven						
Reserve lastenverlichting	71602	920	0	528	0	391
Totaal bestemmingsreserves opvangen schommelingen tarieven		920	0	528	0	391
1.4 Bestemmingsreserves						
1.4.1 Bestemmingsreserves grondexploitatie						
Algemene reserve grondexploitatie	71601	2.157	255	0	339	2.073
Totaal bestemmingsreserves grondexploitatie		2.157	255	0	339	2.073
1.4.2 Overige bestemmingsreserves						
Reserve precariobelasting	71706	2.409	809	0	0	3.218
Reserve strategische projecten	71707	3.512	0	410	0	3.102
Reserve organisatieontwikkelingen	71708	181	0	1	0	180
Reserve Sociaal Domein	71709	2.074	0	1009	0	1.065
Reserve riolering	71710	219	0	0	0	219
Reserve overheveling budgetten	71711	530	218	530	0	218
Reserve monumenten	71712	113	0	20	0	94
Reserve ambitiefonds	71719	0	453	0	0	453
Totaal overige bestemmingsreserves		9.038	1.480	1.970	0	8.549
Totaal bestemmingsreserves		12.115	1.735	2.498	339	11.013
Totaal reserves		29.411	2.675	4.361	339	27.386

Verloopoverzichten voorzieningen

x € 1.000

Voorzieningen	Nummer	Saldo per 31-dec-18	Dotatie	Vrijval	Aanwending	Saldo per 31-dec-19
1. Voorzieningen Verplichtingen, verliezen en risico's(art. 44 1a)						
Voorziening bodemsanering	71905	0	475	-	-	475
Totaal voorzieningen Verplichtingen, verliezen en risico's(art. 44 1a)		0	475	-	-	475
2. Voorzieningen bestaande risico's (art. 44 1b)						
Voorziening oninbare debiteuren	71800	144	89	-	71	162
Voorziening oninbare debiteuren SoZaWe	71801	668	197	-	270	595
Totaal voorzieningen bestaande risico's (art. 44 1b)		812	286	-	341	757
3. Voorzieningen bestaande risico's (art. 44 1c)						
Voorziening onderhoud onderwijsgeb. en gymlok.	71900	286	25	-	52	259
Voorziening onderhoudsgelden De Kompaan	71901	124	16	-	9	131
Voorziening onderhoudsgelden Steegdenhal	71902	58	16	-	10	64
Voorziening onderhoud sportaccommodaties 3 B's	71903	1.194	-	-	281	913
Voorziening onderhoud gebouwen	71904	465	65	-	41	489
Totaal voorzieningen bestaande risico's (art. 44 1c)		2.128	122	-	393	1.856
4. Voorzieningen mbt van derden verkregen middelen (art 44.2)						
Voorziening riolering	71940	5.151	349	-	234	5.266
Voorziening kostendeckking leges	71941	-	-	-	-	-
Totaal voorzieningen mbt van derden verkregen middelen (art 44.2)		5.151	349	-	234	5.266
5. Voorzieningen arbeidskosten gerelateerde verplichtingen						
Voorziening lopende pensioenverplichtingen bestuurders	71950	1.579	487	-	107	1.958
Voorziening pens.verplichtingen vm. + huidige wethouders	71951	1.036	205	-	-	1.240
Totaal voorzieningen arbeidskosten gerelateerde verplichtingen		2.615	691	-	107	3.199
Totaal voorzieningen		10.706	1.923		1.075	11.553

Toelichting per reserve

Algemene reserve

1.	Nummer reserve	71600
2.	Naam (deel-) PVM-er	Peter Roos
3.	Afdeling	Klant en Organisatie
4.	Naam portefeuillehouder	Marcel Bos
5.	Relatie met (deel-) productnummer	Programma: Bestuur en dienstverlening Product: Algemene inkomsten en uitgaven Deelproduct: Algemene uitkering, deelnemingen en overig
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	n.v.t. Artikel 43 van het BBV schrijft de algemene reserve voor.
7.	Reden/bestemmingsdoel reserve	De algemene reserve heeft een algemeen karakter en is vrij aanwendbaar. Voor het gebruik van de algemene reserve is, zoals voor alle reserves, altijd een expliciet raadsbesluit vereist. De algemene reserve is het vrij besteedbare eigen vermogen van de gemeente. Deze reserve heeft als belangrijkste functie het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers (het opvangen van onvoorzienbare risico's en calamiteiten). Tekorten en overschotten op de jaarrekening komen ten laste respectievelijk ten gunste van de algemene reserve. De noodzakelijke hoogte van de algemene reserve wordt mede bepaald aan de hand van het weerstandsvermogen van de gemeente. De provincie toetst of de algemene reserve het gewenste niveau heeft.
8.	Soort reserve	Algemene reserve
9.	Motief vorming reserve	Risicomotief
10.	Wijze van voeding van reserve/ wijze van beschikking van de reserve	De voeding van de reserve vindt plaats door toevoeging van een positief rekeningresultaat. Daarentegen komt een eventueel negatief rekeningresultaat ten laste van de algemene reserve.
11.	Looptijd	Startdatum: onbekend Einddatum: onbepaald
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	Bij de algemene reserve wordt uitgegaan van een ondergrens van € 3.000.000. Daarnaast wordt elk jaar de benodigde weerstandscapaciteit berekend.
13.	Bijzonderheden	Jaarrekening 2019 Het voordelige rekeningsaldo 2018 ad € 940.271 is toegevoegd aan de algemene reserve.
14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen:	N.v.t.
15.	Verklaren mutaties in reserve in 2019	Toevoeging: 1. Rekeningsresultaat 2018 € 940.270,67 Onttrekking: 1. Ondersteuning zorg economie € 55.028 (nieuw beleid 2017-2020) 2. Tekort Jeugd € 750.000 (begroting 2019) 3. Project Mader € 48.178 (nieuw beleid 2017-2020) 4. Het Fonds € 27.277 (raadsbesluit 17-11-2015) 5. Uitvoeringsprogramma Biobased Economy € 50.988 (nieuw beleid 2017-2020 en begroting 2019)

		6. MOP-wegen € 250.000 (nieuw beleid 2017-2020)
		7. Uitvoeringsagenda Woonvisie € 30.184 (nieuw beleid 2017-2020)
		8. Omgevingswet € 108.980 (nieuw beleid 2017-2020 en begroting 2019)
		9. Biodiversiteit € 19.759 (bestemming rekeningssresultaat 2017)
		10. Ondersteuning werkgelegenheid en leefbaarheid € 69.111 (nieuw beleid 2017-2020)
		11. Ambitiefonds € 453.000 (begroting 2020)
		Onttrekkingen:
		1. Ondersteuning zorg economie: de uitgaaf in 2019 is € 55.028, het restant € 60.918 komt in 2020 weer beschikbaar. In 2019 vooral ingezet op het vormen van beleid, de uitvoering komt in 2020.
		2. Project Mader: de uitgaven in 2019 zijn € 48.178. Het restant € 58.057 wordt doorgeschoven naar 2020.
		3. Uitbreiding sportcomplex Waskemeer: de procedure loopt nog, het budget wordt doorgeschoven naar 2020.
		4. Het Fonds: in 2019 zijn er twee subsidies (uit 2017 en 2018) teruggestort omdat de projecten geen doorgaan hadden. Hierdoor lagere verstrekte subsidie, komt weer beschikbaar in 2020.
16.	Verklaren afwijkingen begroting 2019 met realisatie 2019	5. Uitvoeringsprogramma Biobased Economy: de lasten waren in 2019 € 50.988. De beschikbare middelen worden doorgeschoven naar 2020.
		6. Vooraanzicht gemeentehuis: In 2019 is gestart met de voorbereiding en planvorming. Het budget voor 2019 van € 12.500 is hierdoor nog niet besteed. In 2020 starten we met de uitvoering en hiervoor wordt het totaalbedrag (€ 25.000) ingezet.
		7. Uitvoeringsagenda Woonvisie: de uitgaaf in 2019 is € 30.184, het restant € 98.486 blijft beschikbaar in 2020.
		8. Omgevingswet: de totale uitgaven in 2019 zijn € 108.980, het restant € 120.987 komt in 2020 weer beschikbaar.
		9. Biodiversiteit: 2019 heeft in het teken gestaan van het opstellen een uitvoeringsagenda dit wordt in 2020 afgerond.
		10. Aankoop aula Oosterwolde: de aankoop is in 2019 gerealiseerd. Voor de volgende fase dient er nog besluitvorming komen.
		11. Biosintrum: de voorgenomen verkoop is 'on hold' gezet. In 2020 zal er besluitvorming plaatsvinden over de verschillende scenario's die mogelijk zijn.
		12. Ondersteuning werkgelegenheid en leefbaarheid: de uitgaven zijn € 69.111, het restant € 33.501 blijft beschikbaar voor 2020.
		13. Samenwerking OWO: in 2019 zijn er incidentele budgetten voor bedrijfsvoering beschikbaar gesteld. Deze zijn niet geheel besteed. De projecten die hieraan verbonden zijn lopen over het jaar 2019 heen.
		14. Ambitiefonds: bij de behandeling van de programmabegroting 2020-2023 is besloten om een Ambitiefonds te vormen. Deel van de voeding is het gereserveerde deel in de algemene reserve voor de herstructurering Caparis.
		Onttrekking
		2020: € 3.413.480 (zie voor specificatie hierna)
		2021: € 100.000 (Biobased Economy)
17.	Verklaren mutaties in reserve komende jaren (2020-2024)	

18.	Beslispunten	1. Reserve handhaven per 31-12-2019, bodembedrag is € 3 miljoen
		2. Toevoeging 2019 € 940.270,87 (rekeningsresultaat 2018)
		3. Onttrekking 2019 totaal € 1.862.505 (zie specificatie)
		4. Onttrekkingen 2020 € 3.413.480 (zie specificatie) en 2021 € 100.000 (Biobased Economy)

Toelichting onttrekking algemene reserve

Specificatie algemene reserve		Begroting	Werkelijk	Begroting	Begroting
Onttrekkingen/verminderingen dekking afschrijving	Progr.	2019	2019	2020	2020 nieuw
Onttrekkingen					
Programma 1					
Ondersteuning zorg economie	1	115.946,00	55.028,00	50.000,00	110.918,00
Tekort Jeugd	1	750.000,00	750.000,00	400.000,00	400.000,00
Programma 2					
Project Mader	2	106.235,00	48.178,00		58.057,00
Het Fonds	2	50.829,00	27.277,00		23.552,00
Uitbreiding sportcomplex Waskemeer	2	240.000,00	0		240.000,00
Programma 3					
Uitvoeringsprogramma Biobased Economy	3	225.000,00	50.988,00	100.000,00	274.012,00
MOP-wegen	3	250.000,00	250.000,00	250.000,00	250.000,00
Vooraanzicht gemeentehuis	3	12.500,00		12.500,00	25.000,00
Uitvoeringsagenda woonvisie	3	128.670,00	30.184,00	70.000,00	168.486,00
Omgevingswet	3	229.967,00	108.980,00	72.000,00	388.987,00
Biodiversiteit	3	30.000,00	19.759,00		10.241,00
Biobased Economy (bedragen bij hierboven neergezet)	3				
Aankoop aula Oosterwolde	3	251.500,00			251.500,00
Pilot maairobot	3			4.600,00	4.600,00
Programma 4					
Gebouw Ecommunity Center	4	1.000.000,00			1.000.000,00
Omgevingswet	4	196.000,00			
Programma 6					
Ondersteuning werkgelegenheid en leefbaarheid	6	102.612,00	69.111,00	79.626,00	113.127,00
Samenwerking OWO	6	45.000,00			45.000,00
Onderzoek (subsidioloog/accommodatiebeleid/openbare ruimte)	6			50.000,00	50.000,00
Ambitiefonds	6		453.000,00		
Totaal onttrekkingen		3.734.259,00	1.862.505,00	1.088.726,00	3.413.480,00

Algemene reserve grondexploitatie

1.	Nummer reserve	71601
2.	Naam (deel-) PVM-er	Henri Jonker
3.	Afdeling	Mens en Omgeving
4.	Naam portefeuillehouder	Fimke Hijlkema
5.	Relatie met (deel-) productnummer	Programma: Ruimtelijke en economische ontwikkeling Product: Planontwikkeling Deelproduct: Ontwikkelplannen incl. Grondexploitatie (P54.100.1)
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	Onbekend
7.	Reden/bestemmingsdoel reserve	Het opvangen van verliezen, bijvoorbeeld van niet kostendekkende complexen, rente van nog niet in exploitatie genomen complexen, en verlaging van verkoopprijzen.
8.	Soort reserve	Bestemmingsreserve
9.	Motief vorming reserve	Opvangen van risico's en tegenvallers. Deze reserve dient alleen ter dekking van de risico's in de grondexploitatie
10.	Wijze van voeding van reserve/ wijze van beschikking van de reserve	De reserve wordt gevoed door winsten van complexen.
11.	Looptijd	Startdatum: Onbekend Einddatum: Permanent
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	Voorstel is de hoogte van de reserve grondexploitatie te baseren op een bedrag voor mogelijke risico's en een bedrag voor grondaankopen. De hoogte van het risicobedrag is gebaseerd op de notitie Gemeente Governance Grond(ig) beleid van Deloitte uit september 2007. Vanaf 2007 wordt 10% buffer aangehouden voor risico's m.b.t. toekomstige verkopen voor de komende 5 jaar (2016-2024).
13.	Bijzonderheden	De werkzaamheden die verband houden met de grondexploitatie gaan zich nu concentreren op de ontwikkeling in het licht van de veranderingen op de woningmarkt. Nieuwe plannen zullen zich sporadisch voordoen en er zal meer nadruk komen te liggen op herontwikkeling en herbestemming. Daarnaast zal nadruk komen op het faciliteren van particulier initiatief (de anterieure overeenkomsten). Op 23 mei 2017 is de Woonvisie 2017-2022 door de raad vastgesteld. Hierbij gaan we inspelen op de nieuwe situatie. Met ingang van 1 januari 2016 is de regelgeving in het BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) ten aanzien van gronden, waarvoor nog geen reëel en stellig voornemen is om deze in de nabije toekomst te bebouwen, gewijzigd. Deze 'NIEGG' gronden zijn in 2016 voor marktwaarde overgebracht naar materiële vaste activa. Dit houdt in dat er geen aanwendungen meer zullen plaatsvinden ten behoeve van de NIEGG. Jaarrekening 2019 Met ingang van 2016 moet de gemeente vennootschapsbelasting gaan afdragen over winsten die in de complexen worden behaald. Over 2018 is een voorlopige aanslag € 24.296 opgelegd. Dit wordt in afwijking van de paragraaf Grondbeleid 2018 niet ten laste van de complexen gebracht, maar ten laste van de reserve grondexploitatie. Voor het bepalen van tussentijdse winst bij de complexen moet de POC-methode (percentage of completion) worden toegepast. De POC methode houdt rekening met de fase waarin de grondexploitatie, zowel wat betreft de opbrengsten, als de kosten verkeert. De totale winst over de individuele grondexploitatie wordt opgedeeld/toegerekend aan de reeds verkochte kavels. Dit heeft er in 2019 toe geleid dat we een winst moesten nemen van € 233.615.

		Het bedrag ontvangen van het Rijk voor het Masterplan Venekoten centrum-Venekoten noord is in deze reserve geparkeerd. Door de gewijzigde BBV-regels kunnen investeringen maatschappelijk nut niet meer in een keer ten laste worden gebracht van de reserve. Als de diverse projecten gereed zijn wordt er op afgeschreven, dekking van de afschrijvingslast zal dan plaatsvinden van de rijksmiddelen gedurende de looptijd. De stand van de reserve per 31 december voor het Masterplan is € 1.731.792,14 (€ 5 miljoen minus € 3.268.207,86). Het bodembedrag voor de reserve is berekend op € 340.713. De stand van de reserve is € 680.200. Dit betekent dat € 339.487 kan vrijvallen ten gunste van het resultaat.
14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen	Woonvisie 2017-2022 Nota grondprijzen 2019
15.	mutaties in reserve in 2019	Toevoeging: Toevoeging van € 233.615 als winstneming i.v.m. POC-methode Toevoeging van € 21.025 vennootschapsbelasting (terugontvangen 2016 € 19.742 en 2017 € 19,446. Betaald voorlopige aanslag 2019 € 18.163) Vrijval: Vrijval van € 339.487
16.	Verklaren afwijkingen begroting 2019 met realisatie 2019	Zie bij 13. Bijzonderheden
17.	Verklaren mutaties in reserve komende jaren (2020-2024)	Toevoegingen 2020: € 611.765 2021: € 217.115 2022: € 111.516 2023: € 22.664
18.	Beslispunten	1. Reserve handhaven per 31-12-2019 2. Toevoeging in 2019 € 233.615 3. Vrijval in 2019 € 339.487 4. Toevoeging 2020 € 611.765, 2021 € 217.115, 2022 € 111.516, 2023 € 122.664

Reserve lastenverlichting

1.	Nummer reserve	71602
2.	Naam (deel-) PVM-er	Aly Pol
3.	Afdeling	Mens en Omgeving
4.	Naam portefeuillehouder	Fimke Hijlkema
5.	Relatie met (deel-) productnummer	Programma: Ruimtelijke en economische ontwikkeling Product: Afvalinzameling Deelproduct: Huishoudelijk afval (P56.140.1/65311- 65317)
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	Onbekend
7.	Reden/bestemmingsdoel reserve	Een eventueel voordelig saldo van de afvalverzameling te reserveren voor teruggave aan de burgers en investeringen milieustraat (raadsbesluit november 2006).

8.	Soort reserve	Bestemmingsreserve voor egalisatie van tarieven (niet specifiek te besteden)																								
9.	Motief vorming reserve	Egalisatiemotief																								
10.	Wijze van voeding van reserve/ wijze van beschikking van de reserve	Exploitatievoordeel reiniging																								
11.	Looptijd	Startdatum: onbekend Einddatum: doorlopend																								
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	De omvang van de reserve is voldoende om de doelstelling te kunnen verwezenlijken. Voor een minimumniveau van de reserve is besloten 10% van de lasten = € 250.000 (afgerond). Het meerdere in de reserve kan verder ingezet worden voor tarief egalisatie dan wel voor teruggave aan de inwoner.																								
13.	Bijzonderheden	Jaarrekening 2019 De reserve is bij de jaarrekening 2016 omgevormd naar reserve lastenverlichting afval en riolering met een onderscheid in een deel voor egalisatie reiniging en een deel lastenverlichting voor riolering en afval. In 2017 is € 122.000 ingezet als lastenverlichting bij riolering. De raad heeft bij de behandeling van de kaderbrief 2018-2021 besloten dat het restant van het deel voor lastenverlichting (€ 828.000) vanaf 2018 wordt ingezet om het vaste tarief afvalstoffenheffing te egaliseren en langer op een laag niveau te houden. Deze reserve wordt vanaf 2018 niet meer gebruikt voor lastenverlichting bij riolering.																								
14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen:	Excelsheet berekening reserve																								
15.	Verklaren mutaties in reserve in 2019	Begrote toevoeging 2019 € 0, realisatie € 0 Begrote onttrekking 2019 € 224.000 realisatie € 528.400																								
16.	Verklaren afwijkingen begroting 2019 met realisatie 2019	Baten € 191.000 lager: Als resultaat van Diftar+ zijn onze inwoners beter afval gaan scheiden. Het aantal kilo's restafval is behoorlijk omlaag gegaan daarnaast is de verschuiving van restafval naar GFT hoger geweest dan de verwachting. Onderstaand een overzicht van de uitgangspunten versus de realisatie: <table> <tr> <th>Toelichting</th><th>uitgangspunt</th><th>Realisatie</th></tr> <tr> <td>Vast tarief</td><td>€ 96,00</td><td>€ 96,00</td></tr> <tr> <td>Variabel tarief</td><td>€ 0,20</td><td>€ 0,20</td></tr> <tr> <td>Verschuiving restafval naar GFT</td><td>10 %</td><td>28 %</td></tr> <tr> <td>Aantal ledigingen restafval</td><td>130.367</td><td>129.556</td></tr> <tr> <td>Aantal ledigingen GFT</td><td>62.775</td><td>77.984</td></tr> <tr> <td>Gemiddeld gewicht per lediging restafval</td><td>30</td><td>20,62</td></tr> <tr> <td>Gemiddeld gewicht per lediging GFT</td><td>40</td><td>37,82</td></tr> </table> Lasten € 113.000 hoger: De hogere lasten komen voornamelijk door: Hogere kosten voor huis aan huisinzameling dan was begroot. Dit komt doordat bij het opstellen van de begroting de prestatieovereenkomst met Omrin nog niet definitief was. Per abuis is deze stijging niet meegenomen in een rapportage. De extra lasten voor de tariefstijging zijn € 42.000. Door het beter scheiden tussen GFT en restafval zijn de verwerkingskosten voor het GFT toegenomen en de verwerkingslasten voor restafval lager per saldo een voordeel van € 22.000 De hogere afvalverbrandingstoelag. De verhoging van de verbrandingstoelag is na vaststelling van de	Toelichting	uitgangspunt	Realisatie	Vast tarief	€ 96,00	€ 96,00	Variabel tarief	€ 0,20	€ 0,20	Verschuiving restafval naar GFT	10 %	28 %	Aantal ledigingen restafval	130.367	129.556	Aantal ledigingen GFT	62.775	77.984	Gemiddeld gewicht per lediging restafval	30	20,62	Gemiddeld gewicht per lediging GFT	40	37,82
Toelichting	uitgangspunt	Realisatie																								
Vast tarief	€ 96,00	€ 96,00																								
Variabel tarief	€ 0,20	€ 0,20																								
Verschuiving restafval naar GFT	10 %	28 %																								
Aantal ledigingen restafval	130.367	129.556																								
Aantal ledigingen GFT	62.775	77.984																								
Gemiddeld gewicht per lediging restafval	30	20,62																								
Gemiddeld gewicht per lediging GFT	40	37,82																								

		begroting verhoogd. Bij de najaarsrapportage hadden we alleen de beschikking over de inzameling van de eerste 4 maanden. Hierdoor kon nog geen goede inschatting worden gemaakt van de inzameling voor het gehele jaar waardoor geen bijstelling is geraamd bij de najaarsrapportage. De hogere kosten voor de toeslag betreft € 39.000.
		Hogere kosten voor afvoer van grof huishoudelijke afval, puin en hout € 60.000. Bij de najaarsrapportage zijn deze lasten verhoogd en de lasten voor de verwerking bij restafval verlaagd. Deze verschuiving heeft niet opgetreden. Het betreft echt meer kosten.
17.	Verklaren mutaties in reserve komende jaren (2020-2024)	De mutatie in de reserve 2020 is € 116.064. Dit is gebaseerd op basis van de eerder vastgestelde uitgangspunten voor aantal kilo's en aantal ledigingen. Bij de kaderbrief 2021-2024 wordt een meerjarige doorkijk gemaakt op basis van aangepaste uitgangspunten als gevolg van de realisatie 2019.
18.	Beslispunten	1. Reserve handhaven per 31-12-2019
		2. In 2019 € 528.403 onttrekken uit de reserve
		3. In 2020 € 116.064 onttrekken uit de reserve

Reserve precariobelasting

1.	Nummer reserve	71706
2.	Naam (deel-) PVM-er	Marloes Rutten
3.	Afdeling	Klant & Organisatie
4.	Naam portefeuillehouder	Marcel Bos
5.	Relatie met (deel-) productnummer	Programma: 6 Bestuur en Dienstverlening Deelproduct: 65.040.1 Belastingen en Wet WOZ (68213)
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	18 juni 2019 (behandeling Jaarstukken 2018)
7.	Reden/bestemmingsdoel reserve	Het voorlopig reserveren van de extra netto-opbrengst van de precariobelasting. Zodra de bezwaar- en beroepsprocedures zijn afgerond worden de opbrengsten geraamd ten gunste van de exploitatie tot en met 2021.
8.	Soort reserve	Bestemmingsreserve
9.	Motief vorming reserve	Bestedingsfunctie
10.	Wijze van voeding van reserve/ wijze van beschikking van de reserve	Voeding door toevoeging extra netto-opbrengst precariobelasting
11.	Looptijd	Startdatum: 31 december 2018
		Einddatum: onbepaald
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	Er is geen gewenste omvang van de reserve te bepalen..
13.	Bijzonderheden	De reguliere opbrengst precariobelasting wordt ten gunste gebracht van de exploitatie. Vanaf het belastingjaar 2016 kan er een extra netto opbrengst precariobelasting worden gerealiseerd doordat tussen Enexis en Liander netwerken zijn geruild. Deze informatie is in 2018 beschikbaar gekomen. Deze reserve is per 31 december 2016 opgeheven en wordt dus nu weer ingesteld voor de extra netto opbrengst precariobelasting, omdat tegen de aanslag bezwaar is ingediend. Liander heeft de procedures over de precariobelasting gestaakt. Dit geldt voor de procedures over de jaren 2017 (deels) en 2018. Er loopt nu nog één bezwaarprocedure over het jaar 2017. Dit heeft te maken het gebruikte aantal metrages. We verwachten dat zodra het juiste aantal metrages bekend is,

		dat het bezwaar wordt ingetrokken. Per 31 december 2019 is de stand van de reserve € 3,218 miljoen (dit zijn de opbrengsten over de jaren 2016 tot en met 2019). In de programmabegroting 2020-2023 zijn deze opbrengsten over de jaren 2020 en 2021 toegevoegd aan de reserve. Door het stoppen van Liander van de procedures betekent dat de middelen in de reserve kunnen vrijvallen en dat de geraamde toevoegingen in de jaren 2020 en 2021 niet hoeven te gebeuren.
14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen:	Raadsbesluit dd 18 juni 2019
15.	Verklaren mutaties in reserve in 2019	Toevoeging van de extra opbrengst over het jaar 2019 totaal € 809.000
16.	Verklaren afwijkingen begroting 2019 met realisatie 2019	De toevoeging vanuit de realisatie is conform de begroting.
17.	Verklaren mutaties in reserve komende jaren (2020-2024)	De extra opbrengsten over de jaren 2020 en 2021 bedragen € 800.000, deze vooralsnog toevoegen aan de reserve (in afwachting van bezwaar en beroep).
18.	Beslispunten	1. De reserve precariobelasting in 2020 op te heffen en het aanwezige saldo per 31 december 2019 € 3,218 miljoen over te hevelen naar de algemene reserve. 2. Toevoeging van € 809.000, betreft extra opbrengst precariobelasting over 2019. 3. Toevoeging van € 1.600.000 voor de jaren 2020 tot en 2021 (elk jaar € 800.000) te laten vervallen en dit te verwerken in de voorjaarsrapportage 2020.

Reserve Strategische projecten

1.	Nummer reserve	71707
2.	Naam (deel-) PVM-er	Gerda Hensen
3.	Afdeling	Klant & Organisatie
4.	Naam portefeuillehouder	Marcel Bos
5.	Relatie met (deel-) productnummer	Programma: 4. Strategische projecten
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	Raad 17 juni 2008 (Herijking R+V 2007-2008)
7.	Reden/bestemmingsdoel reserve	Deze reserve is in 2008 in eerste instantie gekoppeld aan de Structuurvisie 2009. In de structuurvisie komen thema's voor. Op 9 november 2010 heeft de raad zich uitgesproken over de prioritering van de grote strategische projecten. Deze zijn enerzijds algemeen beschrijvend. Anderzijds wordt ook de meerjarige ambitie verwoord; hiervan maken planning en middelen onderdeel uit. Het is wenselijk dat de planning en middelen vertaald kunnen worden naar de toekomstige beleidsdocumenten.
8.	Soort reserve	Bestemmingsreserve
9.	Motief vorming reserve	Spaar- en bestedingsfunctie
10.	Wijze van voeding van reserve/ wijze van beschikking van de reserve	Voeding vindt plaats indien er nieuwe strategische projecten worden benoemd. Beschikking op basis van de werkelijke kosten van de als strategisch project benoemde projecten.
11.	Looptijd	Startdatum: 17 juni 2008 Einddatum: onbepaald
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	Voor de benoemde strategische projecten wordt jaarlijks beoordeeld of de reserve toereikend is voor de verwachte kosten.
13.	Bijzonderheden	n.v.t.

14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen:	Actualisatie R+V 2010-2011 (RB 24-4-2012)
15.	Verklaren mutaties in reserve in 2019	In 2019 is het eerste deel van de subsidie aan de Coöperatie Appelscha Regio 3.0 van € 150.000 beschikbaar gesteld. Daarnaast zijn diverse lasten gemaakt voor de diverse verplichtingen totaal ruim € 60.000. In totaal zijn de lasten voor 2019 € 210.175. Onttrekking fietsroute Oldeberkoop-Makkinga € 200.000 conform begroting. Voor het vervangen fiets- en voetgangersbrug Molenweg te Oosterwolde zijn in 2019 € 34.076 voorbereidingskosten gemaakt. Vrijval: nvt
16.	Verklaren afwijkingen begroting 2019 met realisatie 2019	Begrote onttrekking Masterplan Appelscha 2017-2019 € 400.311. Dit voor subsidie Coöperatie Appelscha Regio 3.0 voor € 300.000 en daarnaast € 100.000 voor diverse verplichtingen. In 2019 is het eerste deel van de subsidie aan de Coöperatie Appelscha Regio 3.0 van € 150.000 beschikbaar gesteld. Daarnaast zijn diverse lasten gemaakt voor de diverse verplichtingen totaal ruim € 60.000. In totaal zijn de lasten voor 2019 € 210.175. Het restant bedrag van € 190.136 wordt in 2020 voor € 150.000 besteed aan het laatste deel van de subsidie voor Coöperatie Appelscha 3.0 en voor circa € 40.000 wordt het bedrag in 2020 verder ingevuld. Voorbereiding wijkvernieuwing Haerenkwartier (raming € 200.000 voor 2018 en 2019). De investeringslasten in 2019 bedragen € 54.549. Deze worden tzt betrokken bij de verantwoording van het restant van het projectbudget van € 1,8 miljoen. Voorbereiding vervanging fiets- en voetgangersbrug Molenweg te Oosterwolde. De investeringslasten bedragen € 34.076. Deze worden in 2020 betrokken bij de verantwoording van de investering.
17.	Verklaren mutaties in reserve komende jaren (2020-2024)	Onttrekkingen 2020 totaal € 2.440.136: Masterplan Regio Appelscha € 190.136 Projectbudget van wijkvernieuwing Haerenkwartier € 2.000.000 miljoen (incl. € 200.000 voorbereidingskrediet) Vervangen fiets- en voetgangersbrug Molenweg te Oosterwolde € 250.000 Onttrekkingen 2021 totaal € 516.000: Recreatief fietspadennetwerk Fietspad Schansmeerweg Donkerbroek € 161.000. Recreatief fietspadennetwerk Fietspad Linde traject (Bovenweg - Linde) € 185.000 Recreatief fietspadennetwerk Fietspad Linde traject (Linde - Bekhof) € 170.000
18.	Beslispunten	1. Reserve handhaven per 31-12-2019 2. Toevoegingen 2019: € 0 3. Onttrekkingen 2019: € 410.175 4. Onttrekkingen 2020: € 2.440.136, 2021: € 516.000

Reserve organisatieontwikkelingen

1.	Nummer reserve	71708
2.	Naam (deel-) PVM-er	Marion Verbeek
3.	Afdeling	Klant en Organisatie
4.	Naam portefeuillehouder	Harry Oosterman
5.	Relatie met (deel-)	Kostenplaats personeelsbudgetten (KPLS101)

	productnummer	Personeelsbudgetten Directie (69200/11000)
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	2004
7.	Reden/bestemmingsdoel reserve	Het opvangen van verplichtingen in de personele sfeer als gevolg van organisatieontwikkelingen.
8.	.Soort reserve	Bestemmingsreserve
9.	Motief vorming reserve	Bestedingsfunctie
10.	Wijze van voeding van reserve/ wijze van beschikking van de reserve	Elk jaar bij de actualisatie wordt de reserve opnieuw berekend.
11.	Looptijd	Startdatum: 2004 Einddatum: onbepaald.
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	In 2004 is een voorziening ingesteld voor het opvangen van de personele kosten organisatieontwikkelingen (notitie 'Risico in beeld'). Volgens het BBV is het niet mogelijk voor boventallig personeel - die nog niet non-actief zijn en waarvoor geen afvloeiingsregeling is getroffen - een voorziening in te stellen. Daarom is besloten voor het opvangen van de kosten - 'oude gevallen' tot 2011 - een reserve in te stellen (besluit vaststelling jaarrekening 2005). Bij de behandeling van de jaarstukken 2012 is besloten het doel van de reserve te wijzigen, hierdoor wordt de omvang van de reserve jaarlijks bepaald.
13.	Bijzonderheden	Jaarrekening 2019 De onttrekking voor 2019 bedraagt € 1.156. Dit is € 36.264 minder dan begroot. Elk jaar bij de actualisatie van reserves wordt een nieuwe doorrekening gemaakt. De berekening die is uitgevoerd voor de periode 2020-2023. De berekening is gemaakt op basis van de bekende verplichtingen en een inschatting hoe de kansen van de betrokkenen liggen op de arbeidsmarkt. De omvang van de reserve is voor deze periode toereikend.
14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen:	Memo bovenformatieven financiële zaken 2019
15.	Verklaren mutaties in reserve in 2019	Onttrekking in 2019 € 1.156.
16.	Verklaren afwijkingen begroting 2019 met realisatie 2019	Door afkeuring en ziekte zijn de lasten lager.
17.	Verklaren mutaties in reserve komende jaren (2020-2024)	Onttrekking 2020 € 20.000, 2021 € 57.520 en 2022 € 31.200
18.	Beslispunten	1. Reserve handhaven per 31 december 2019 2. Onttrekking in 2019 € 1.156 3. Onttrekkingen in 2020 € 20.000, 2021 € 57.520 en 2022 € 31.200

Reserve Sociaal Domein

1.	Nummer reserve	71709
2.	Naam (deel-) PVM-er	Arjen Bouland
3.	Afdeling	Mens en Omgeving
4.	Naam portefeuillehouder	Esther Verhagen
5.	Relatie met (deel-) productnummer	Programma: 1 Sociaal Domein

		Product: Jeugd, WMO en Participatie
		Deelproduct:
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	2006
7.	Reden/bestemmingsdoel reserve	Opvangen tekorten of overschotten bij de uitvoering van de 3 decentralisatietaken (Jeugd, Wmo en Participatie).
8.	Soort reserve	Bestemmingsreserve
9.	Motief vorming reserve	Bestedingsfunctie
10.	Wijze van voeding van reserve/ wijze van beschikking van de reserve	Tekorten of overschotten bij de uitvoering van 3 decentralisaties komen ten laste/ten gunste van de reserve.
11.	Looptijd	Startdatum: 2006
		Einddatum: onbepaald
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	Financieel plafond van de reserve: in lijn met het tekort op het Sociaal Domein van enig jaar. Jaarlijks wordt bij het opstellen van de begroting het tekort opnieuw ingeschat.
13.	Bijzonderheden	Jaarrekening 2014
		Bij de 2e marap 2014 is door de Raad ingestemd met het hernoemen van de reserve WMO naar reserve Sociaal Domein.
		Daarbij is besloten het financieel plafond van € 1,5 miljoen te laten vervallen.
14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen:	Zie documentatie
15.	Verklaren mutaties in reserve in 2019	1. Participatie begroot € 100.000 realisatie € 100.000
		2. Tekort hulp bij het huishouden begroot € 269.000 en realisatie € 269.000
		3. De bibliotheek op school dyslexie en dyscalculie begroot € 20.959 en realisatie € 20.959
		4. Formatie Sociaal Domein begroot € 147.000 en realisatie € 147.000
		5. Stappenplan en tijdspad begroot € 25.000 en realisatie € 25.000
		6. Inzet GBT visie Sociaal Domein begroot € 175.000 (1 keer € 90.000 en 1 keer € 80.000) en realisatie € 175.000
		7. Communicatiestrategie en monitor Sociaal Domein begroot 65.000. Realisatie € 20.000 voor de monitor (conform begroot) Communicatiestrategie begroot € 45.000 realisatie € 0
		8. Regie Visie Sociaal Domein begroot € 80.000 en realisatie € 13.500
		9. Inzet Scala Dorpsgesprekken begroot € 6.000 realisatie € 6.000
		10. Jeugd weerbaarheid en jongerenplekken begroot € 50.000 en realisatie € 25.000
		11. Uitvoeringscapaciteit Gebiedsteam vanuit voorgaande jaren begroot € 267.569 waarbij € 60.000 voor herinrichting, realisatie € 207.569
16	Verklaren afwijkingen begroting 2019 met realisatie 2019	7. In 2019 zijn nog geen kosten gemaakt voor de communicatiestrategie dit doordat 2019 in het teken heeft gestaan van het komen tot een Visie. Het onderzoek voor de communicatiestrategie begint in 2020.
		8. De regie visie Sociaal Domein is later ingezet waardoor de lasten in 2019 lager zijn.
		10. Voor de jeugd weerbaarheid en jongeren plekken is € 25.000 minder uitgegeven dit komt doordat later is gestart in 2019 dan dat de verwachting was. De looptijd verschuift hierdoor over de jaren waardoor de middelen beschikbaar dienen te zijn voor 2021.

		11. Gebiedsteam: het budget voor herinrichting kantoorruimte is niet uitgegeven. Deze middelen blijven binnen de reserve specifiek voor het GBT beschikbaar. In 2020 zal verdere uitvoering aan de doorontwikkeling GBT worden gegeven en hiervoor zal dit budget naar alle waarschijnlijkheid nodig zijn.
17.	Verklaren mutaties in reserve komende jaren (2020-2024)	Onttrekking 2020 € 610.459 1. Huishoudelijke hulp € 269.000 2. De bibliotheek op de school, dyslexie en dyscalculie € 20.959 3. Inzet GBT visie Sociaal Domein en doorontwikkeling GBT € 85.000 4. Jeugd weerbaarheid en jongerenplekken € 75.000 (inclusief € 25.000 resterend budget vanuit 2019) 5. Regie Visie Sociaal Domein begroot € 66.500 (vanuit 2019) 6. Participatie € 34.000 (vanuit 2019) 7. Herinrichting GBT € 60.000 (vanuit 2019) Onttrekking 2021 € 269.000 1. Huishoudelijke hulp € 269.000
18.	Beslispunten	1. Instemmen met de onttrekking 2019 € 1.009.027 a. Participatie € 100.000 b. Huishoudelijke hulp € 269.000 c. De bibliotheek op school dyslexie en dyscalculie begroot € 20.959 d. Formatie Sociaal Domein € 147.000 e. Stappenplan en tijdspad € 25.000 f. Inzet GBT visie Sociaal Domein € 175.000 g. Communicatiestrategie en monitor Sociaal Domein € 20.000 h. Regie Visie Sociaal Domein € 13.500 i. Inzet Scala Dorpsgesprekken € 6.000 j. Jeugd weerbaarheid en jongerenplekken € 25.000 k. Uitvoeringscapaciteit GBT en herinrichting € 207.568 2. Instemmen met de onttrekking 2020 € 610.459 en 2021 € 269.000 3. Reserve handhaven per 31-12-2019

Reserve riolering

1.	Nummer reserve	71710
2.	Naam (deel-) PVM-er	Gertjan Warrink
3.	Afdeling	Klant en organisatie
4.	Naam portefeuillehouder	Fimke Hijlkema
5.	Relatie met (deel-) productnummer	Programma: P8 Inrichting Leefomgeving Product: P58.160 Riolering

		Deelproducten: P58.160.1 Rioleringen, P58.160.2 Rioolheffing en P58.160.3 Baatbelasting
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	15 december 2009, verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2010-2014 (vGRP 2010-2014)
7.	Reden/bestemmingsdoel reserve	Efficiencyresultaten riolering
8.	Soort reserve	Bestemmingsreserve
9.	Motief vorming reserve	Egalisatiemotief
10.	Wijze van voeding van reserve/ wijze van beschikking van de reserve	Op basis van het op 17 maart 2015 vastgestelde Gemeentelijk Rioleringsplan 2015-2024 vinden er toevoegingen en onttrekkingen plaats. Efficiencyresultaten worden verrekend met deze reserve. Bij vaststelling van een nieuw GRP in 2020 wordt besloten hoe het aanwezige saldo van deze reserve wordt ingezet.
11.	Looptijd	Startdatum: 31 december 2009 Eindtijd onbepaald
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	N.v.t.
13.	Bijzonderheden	In maart 2015 is het nieuwe GRP 2015-2019 vastgesteld. Een onderdeel hiervan is dat er op 31-12-2014 een voorziening is ingesteld en dat deze is gevoed met het saldo van deze reserve per 31-12-2014. Deze reserve blijft gehandhaafd en wordt gevoed met efficiencyresultaten van de riolering.
14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen:	GRP 2015-2019 Raadsvoorstel en -besluit 17 maart 2015
15.	Verklaren mutaties in reserve in 2019	Geen mutaties in 2019
16.	Verklaren afwijkingen begroting 2019 met realisatie 2019	Geen mutaties in 2019
17.	Verklaren mutaties in reserve komende jaren (2020-2024)	Geen mutaties in 2019
18.	Beslispunten	1. Reserve handhaven per 31-12-2019

Reserve overheveling budgetten

1.	Nummer reserve	71711
2.	Naam (deel-) PVM-er	Annie van de Boer
3.	Afdeling	Klant en Organisatie
4.	Naam portefeuillehouder	Marcel Bos
5.	Relatie met (deel-) productnummer	Diverse deelproducten
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	Onbekend
7.	Reden/bestemmingsdoel reserve	Overheveling van budgetten naar een eerstvolgend begrotingsjaar.
8.	Soort reserve	Bestemmingsreserve
9.	Motief vorming reserve	Bestedingsfunctie
10.	Wijze van voeding van reserve/ wijze van beschikking van de reserve	De reserve wordt jaarlijks gevoed, nadat besluitvorming door de raad in december heeft plaatsgevonden. De omvang wordt bepaald aan de hand van een inventarisatie.
11.	Looptijd	Startdatum: onbekend

		Einddatum: onbepaald
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	Deze reserve is jaren geleden ingesteld voor het reguleren van niet bestede budgetten in het lopende begrotingsjaar. Wanneer besteding van beschikbare budgetten in het begrotingsjaar onmogelijk is en uitvoering pas in het volgende begrotingsjaar kan plaatsvinden, dan fungeert deze reserve als een administratieve schakel om dat mogelijk te maken. De budgetten worden in het lopende dienstjaar verlaagd en toegevoegd aan de reserve. Aan het begin van het nieuwe begrotingsjaar worden de budgetten weer toegevoegd aan de desbetreffende (deel-)producten, zodat de reserve weer op nul staat.
13.	Bijzonderheden	In de raad van 15 december 2009 is besloten dat aan het overhevelen van budgetten de volgende voorwaarden zijn verbonden: · Contractuele afspraken zijn gemaakt, maar waarvan nog geen levering of dienst in het oorspronkelijke jaar heeft plaatsgevonden; · Er wordt voldaan aan de criteria Onvoorzien, Onuitstelbaar en Onvermijdbaar '); · College- of directiebesluit: bijvoorbeeld in geval van vertraging in de uitvoering. ') Wat wordt hieronder verstaan?: Onvoorzien Omstandigheden, die ten tijde van het beschikbaar stellen van het budget niet bekend waren. Onvermijdbaar en Onuitstelbaar Er zou niet worden voldaan aan een wettelijke verplichting; Er zou onrechtmatig worden gehandeld; Er zou een (onverantwoorde) onveilige situatie ontstaan; Er zou niet worden voldaan aan contractuele verplichtingen; Er zijn bestuurlijk concrete afspraken gemaakt of concrete toezeggingen gedaan. Daarnaast is budgetoverheveling in principe maar voor één jaar toegestaan. Budgetten kunnen dus niet jarenlang achtereen worden overgeheveld. Het minimumbedrag voor overheveling is € 5.000. Bedragen beneden de € 5.000 worden dus niet overgeheveld. Tevens geldt de budgetoverheveling alleen voor exploitatiebudgetten. Niet afgesloten investeringsbudgetten van projecten worden automatisch overgeheveld. Dat geldt eveneens voor budgetten, die worden gedekt uit reserves en voorzieningen of waartegenover middelen van derden staan met een specifieke bestedingsverplichting. De beoordeling en verwerking daarvan heeft plaats bij de eerstkomende nota herziening reserves en voorzieningen bij de jaarrekening. Overzichten van de overgehevelde budgetten zijn te vinden bij de begrotingswijzigingen.
14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen:	Raadsbesluiten dd 18 december 2018 en 17 december 2019
15.	Verklaren mutaties in reserve in 2019	Toevoeging: Op 17 december 2019 heeft de raad besloten om € 217.500 over te hevelen naar 2020. Dit betreft: 1. € 80.000 – Tijdelijke huisvesting basisschool de Twirrewyn 2. € 12.500 – Project Vitale regio 3. € 30.000 – Budget Statushouders 4. € 55.000 – Bezwaar- en beroepfase Prikkedam 5. € 40.000 - Kerkenvisie

		Onttrekking:
		De raad heeft op 18 december 2018 besloten om € 526.500 over te hevelen van 2018 naar 2019. Deze budgetten zijn nu weer onttrokken:
		1. € 90.000 bestemmingsplan motorcrossterrein
		2. € 61.500 GIDS-gelden
		3. € 136.000 Statushouders
		4. € 90.000 GIDS-gelden – aanpak eenzaamheid
		5. € 42.000 Fonds Ooststellingwerf
		6. €110.000 Middelen ICT dienstverlening
16.	Verklaren afwijkingen begroting 2019 met realisatie 2019	Nvt
17.	Verklaren mutaties in reserve komende jaren (2020-2024)	Onttrekking in 2020 van € 217.500
18.	Beslispunten	1. Reserve handhaven per 31 december 2019
		2. Toevoeging van €217.500 conform raadsbesluit 17 december 2019
		3. Onttrekking van € 529.500 conform raadsbesluit 18 december 2018
		4. Onttrekking 2020 van € 217.500 conform raadsbesluit 17 december 2019

Reserve monumenten

1.	Nummer reserve	71712
2.	Naam (deel-) PVM-er	Lot Hofstede
3.	Afdeling	Mens en Omgeving
4.	Naam portefeuillehouder	Fimke Hijlkema
5.	Relatie met (deel-) productnummer	Programma: 3-Ruimtelijke en economische ontwikkelingen
		Product: Bouwen en Wonen
		Deelproduct: Omgevingsvergunningen
		P56.110,1 Monumenten vergunningen (66211)
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	13 november 2012 (Amendement)
7.	Reden/bestemmingsdoel reserve	Jaarlijks wordt € 25.000 beschikbaar gesteld in de exploitatiebegroting ten behoeve van subsidie, waardoor provinciale middelen kunnen worden verkregen. Hierdoor wordt het monumentenbeleid weer gestimuleerd en kunnen aanvragers financiële ondersteuning krijgen.
8.	Soort reserve	Bestemmingsreserve
9.	Motief vorming reserve	Spaar- en bestedingsfunctie
10.	Wijze van voeding van reserve/ wijze van beschikking van de reserve	Deze reserve is ingesteld bij de behandeling van de Programmabegroting 2013-2016 via een amendement. Met ingang van de exploitatiebegroting 2013 is een structureel budget opgevoerd van € 25.000 voor subsidies monumenten. Het niet bestede deel van deze subsidie wordt toegevoegd aan deze reserve. Eventuele overschrijdingen van het exploitatiebudget wordt ten laste van de reserve gebracht.
11.	Looptijd	Startdatum: 1 januari 2013

		Einddatum: onbepaald
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	De maximale omvang van deze reserve is vastgesteld op € 100.000 (vier maal het jaarbudget) (besluit jaarrekening 2013)
13.	Bijzonderheden	Het beleid op het gebied van monumenten en erfgoedbeleid is op orde. Voor de goede advisering en beoordeling van de monumenten maakt de gemeente gebruik van de kennis en kunde van Steunpunt Monumentenzorg Fryslân. De wettelijke taken worden uitgevoerd en gemeentelijke monumentenlijst met de bijbehorende subsidieverordening werkt zoals het moet.
14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen:	Amendement d.d. 13 november 2012
15.	Verklaren mutaties in reserve in 2019	Onttrekking € 19.600 ten behoeve van noodzakelijke restauratie kerktoren Makkinga
16.	Verklaren afwijkingen begroting 2019 met realisatie 2019	Onttrekking 2019 is conform begroting.
17.	Verklaren mutaties in reserve komende jaren (2020-2024)	Jaarlijks is € 25.000 beschikbaar in de begroting. Eventuele onder- of overschrijdingen worden ten laste of ten bate van de reserve gebracht,
18.	Beslispunten	1. Reserve handhaven per 31-12-2019
		2. Onttrekking 2019 € 19.600
		3. Toevoeging 2019 € 0

Kapitaal reserve

1.	Nummer reserve	71717
2.	Naam (deel-) PVM-er	Peter Roos
3.	Afdeling	Klant en Organisatie
4.	Naam portefeuillehouder	Marcel Bos
5.	Relatie met (deel-) productnummer	Programma: alle
		Product: diverse
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	18 juni 2019 (behandeling Jaarstukken 2018)
7.	Reden/bestemmingsdoel reserve	Dekking van de afschrijvingslasten investeringen
8.	Soort reserve	Bestemmingsreserve
9.	Motief vorming reserve	Dekking jaarlijkse afschrijvingslasten
10.	Wijze van voeding van reserve/ wijze van beschikking van de reserve	Voor 2017 werden investeringen met een maatschappelijk nut direct afgeschreven ten laste van een reserve. Met ingang van 2017 moeten alle investeringen worden geactiveerd. Volgens de financiële verordening worden investeringen met een maatschappelijk nut boven € 250.000 geactiveerd. De reserve wordt gevoed met het geactiveerde bedrag van de investering. Dit gebeurt door overheveling van de middelen uit de oorspronkelijke reserve die als dekking fungeerde. Ook investeringen economisch nut die gedekt worden uit een reserve kunnen via deze reserve lopen. Onttrekking uit deze reserve gebeurt conform de gekozen afschrijvingstermijn.
11.	Looptijd	Startdatum: 31 december 2018 Einddatum: onbekend
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	Voldoende om gedurende de looptijd van de geactiveerde investeringen de afschrijving te dekken.

13.	Bijzonderheden	De voeding van de Kapitaalreserve geschiedt in de komende jaren. De huidige investeringen Masterplan Oosterwolde, Wijkvernieuwing Haerenkwartier en uitbreiding Sportaccommodatie Waskemeer komen in aanmerking voor deze reserve.
14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen:	
15.	Verklaren mutaties in reserve in 2019	Er zijn nog geen mutaties in 2019
16.	Verklaren afwijkingen begroting 2019 met realisatie 2019	n.v.t.
17.	Verklaren mutaties in reserve komende jaren (2020-2024)	
18.	Beslispunten	1. Handhaven Kapitaalreserve per 31 december 2019

Reserve Ambitiefonds

1.	Nummer reserve	71719
2.	Naam (deel-) PVM-er	Wim Waanders
3.	Afdeling	Klant & Organisatie
4.	Naam portefeuillehouder	Marcel Bos
5.	Relatie met (deel-) productnummer	Diverse deelproducten
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	12 november 2019 (Begrotingsvergadering)
7.	Reden/bestemmingsdoel reserve	Voor het realiseren van ambities met incidentele lasten die voortkomen uit het uitvoeringsprogramma.
8.	Soort reserve	Bestemmingsreserve
9.	Motief vorming reserve	Bestedingsfunctie
10.	Wijze van voeding van reserve/ wijze van beschikking van de reserve	Deze reserve is ingesteld bij de behandeling van de Programmabegroting 2020-2024. De reserve wordt gevoed vanuit de herstructureringsmiddelen Caparis (Algemene reserve) € 453.000 en vanuit de participatie budgetten (2020 € 475.000, 2021 € 600.000)
11.	Looptijd	Startdatum: 12 november 2019 Einddatum: 31 december 2022
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	De omvang van deze reserve is vastgesteld op € 1.500.000
13.	Bijzonderheden	In 2019 is deze reserve gevormd
14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen:	Begroting 2020-2024 onderdeel Samen Waarmaken
15.	Verklaren mutaties in reserve in 2019	€ 453.000 toevoeging vanuit de Algemene Reserve
16.	Verklaren afwijkingen begroting 2019 met realisatie 2019	De reserve is gevormd conform besluit bij de programmabegroting 2020-2024.
17.	Verklaren mutaties in reserve komende jaren (2020-2024)	Toevoeging 2020: € 475.000 Toevoeging 2021: € 600.000 Onttrekkingen: vinden plaats via aparte raadsvoorstellen
18.	Beslispunten	1. Reserve vormen per 31-12-2019 2. Toevoeging 2019 € 453.000

		3. Onttrekking 2019 : € 0
		4. Toevoeging 2020: € 475.000, 2021: € 600.000

Toelichting per voorziening

Voorziening oninbare debiteuren

1.	Nummer voorziening	71800
2.	Naam (deel-) PVM-er	Jitze Heikamp
3.	Afdeling	Klant en Organisatie
4.	Naam portefeuillehouder	Marcel Bos
5.	Relatie met (deel-) productnummer	Programma:
		Product:
		Deelproduct: IP 1001
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	Onbekend
7.	Reden/bestemmingsdoel voorziening	Oninbare vorderingen van debiteuren
8.	Soort voorziening	Concrete verplichtingen en/of verliezen en/of bestaande risico's
9.	Motief vorming voorziening	Risicofunctie
10.	Wijze van voeding/beschikking van de voorziening	Exploitatie
11.	Looptijd	Startdatum: onbekend
		Einddatum: onbepaald
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	De voorziening wordt als volgt gevormd:
		Belastingdebiteuren:
		Ouder dan 2 jaar: 80% oninbaar
		Tussen 1 en 2 jaar: 50% oninbaar
		Ouder dan 6 maanden: 10% oninbaar
		Voor de overige vorderingen wordt een voorziening gevormd op basis van beoordeling op inbaarheid van de openstaande vorderingen ouder dan drie maanden.
13.	Bijzonderheden	Jaarrekening 2019
		Er is in 2019 een bedrag van € 71.174 aangewend. Volgens de berekeningen dient de voorziening per ultimo 2019 € 162.081 te zijn. Uitgesplitst naar handelsdebiteuren (€143.342) en belastingdebiteuren (€82.604). Dat houdt in dat er in 2019 € 89.235 wordt gedoteerd aan de voorziening.
		De verhouding in percentages voor de handelsdebiteuren en belastingdebiteuren zijn per 31-12 - 2019 49% en 51%.
14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen:	Excelsheet berekening voorziening
		Stukken betreffende aanwendungen voorziening
15.	Verklaren mutaties in voorziening in 2019	Aanwending van de voorziening in 2019 € 71.174.
		Dotatie aan de voorziening in 2019 € 89.235.
16.	Verklaren afwijkingen begroting 2019 met realisatie 2019	De berekeningen zijn conform de regels uitgevoerd.

17.	Verklaren mutaties in voorziening komende jaren (2020-2024)	2020-2024: nog niet bekend.
18.	Beslisapunten	1. Handhaven voorziening per 31-12-2019
		2. Dotatie aan de voorziening in 2019 € 89.235
		3. Aanwending van de voorziening in 2019 € 71.174

Voorziening oninbare debiteuren SoZaWe

1.	Nummer voorziening	71801
2.	Naam (deel-) PVM-er	Arjen Bouland
3.	Afdeling	Mens en Omgeving
4.	Naam portefeuillehouder	Marcel Bos
5.	Relatie met (deel-) productnummer	Programma: Sociale Zekerheid
		Product: Inkomensverstrekking
		Deelproduct: WWB, loaw, loaz en bijzondere bijstand
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	Bij jaarrekening 2004
7.	Reden/bestemmingsdoel voorziening	Oninbare vorderingen cliënten SoZaWe
8.	Soort voorziening	Concrete verplichtingen en/of verliezen en/of bestaande risico's
9.	Motief vorming voorziening	Risicofunctie
10.	Wijze van voeding/beschikking van de voorziening	Ten laste van de exploitatie
11.	Looptijd	Startdatum: 2004
		Einddatum: onbepaald
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	Op basis van een individuele inschatting van debiteuren > € 1.500 en waarvan de vordering niet ontstaat/muteert in verantwoordingsjaar wordt de vereiste stand van de voorziening berekend. Daarnaast geldt dat voor vorderingen WWB de vorderingen (niet ontstaan in het boekjaar) voor 75% worden voorzien.
13.	Bijzonderheden	
14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen:	Berekening stand voorziening
15.	Verklaren mutaties in voorziening in 2019	
16.	Verklaren afwijkingen begroting 2019 met realisatie 2019	Er wordt geen dotatie of aanwending geraamd. De benodigde dotatie is het verschil tussen de stand van de voorziening 01-01-2019, de aanwending in 2019 en de benodigde stand van de voorziening op 31-12-2019 (conform de bovenstaande voorwaarden, punt 12)
17.	Verklaren mutaties in voorziening komende jaren (2020-2024)	N.v.t
18.	Beslisapunten	1. De voorziening handhaven per 31-12-2019
		2. Dotatie in 2019 € 197.081
		3. Aanwending 2019 € 270.257

Voorziening onderhoud gymlokalen

1.	Nummer voorziening	71900
2.	Naam (deel-) PVM-er	Jan Willem van Vaals
3.	Afdeling	Mens en Omgeving
4.	Naam portefeuillehouder	Fimke Hijlkema
5.	Relatie met (deel-) productnummer	P53.300.2 Gymnastieklokalen
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	23 oktober 2007 (Integraal Huisvesting Plan Onderwijs 2008-2011)
7.	Reden/bestemmingsdoel voorziening	Uitvoeren onderhoud gymlokalen
8.	Soort voorziening	Onderhoudsegalisatie
9.	Motief vorming voorziening	Egalisatie onderhoudsbedragen
10.	Wijze van voeding/beschikking van de voorziening	Een jaarlijkse dotatie op basis van het meest actuele MOP.
11.	Looptijd	Startdatum: 1 januari 2008 Einddatum: onbepaald
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	In 2019 is een nieuwe MOP 2019-2048 opgesteld voor gymnastieklokalen. Deze MOP is de basis voor aanwendungen en dotaties aan deze voorziening.
13.	Bijzonderheden	De gymzaal in Donkerbroek vervalt na nieuwbouw Doarpssintrum in 2021. In verband daarmee zijn we voor 2020 en 2021 uitgegaan van minimale onderhoudskosten van € 2.000 per jaar. Er is een nieuwe MOP 2019-2048 opgesteld. Op basis daarvan en het vervallen van de gymzaal in Donkerbroek wordt de dotatie voorziening met ingang van 2020 gewijzigd van € 25.000 naar € 15.000. Per 1 januari 2019 is de sportvrijstelling in de Wet om de omzetbelasting verruimd. Door deze wetswijziging vervalt het recht op aftrek van btw voor gemeenten en niet-winstbeogende exploitanten van sportaccommodaties. Er is een Specifieke uitkering sport (SPUK) voor gemeenten om het btw nadeel (grotendeels) te compenseren. Voor de gymlokalen heeft onze gemeente een SPUK aanvraag ingediend.
14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen:	Excelsheet MOP 2019-2028 (totaalcijfers) en MOP 2019-2048.
15.	Verklaren mutaties in voorziening in 2019	Begrote dotatie € 25.000 conform realisatie Begrote aanwending € 52.510 realisatie € 52.086
16.	Verklaren afwijkingen begroting 2019 met realisatie 2019	De realisatie ligt in lijn met de begroting.
17.	Verklaren mutaties in voorziening komende jaren (2020-2024)	2020: Aanwending € 117.265 2021: Aanwending € 14.327 2022: Aanwending € 6.559 2023: Aanwending € 54.273 2024: Aanwending € 7.385
18.	Beslispunten	1. Voorziening handhaven per 31-12-2019 2. Dotatie in 2019 € 25.000 o.b.v. MOP 2019-2048

	3. Aanwending in 2019 € 52.086
	4. Dotatie 2020-2024 jaarlijks € 15.000 (was € 25.000)
	5. Aanwending 2020 € 117.265, 2021 € 14.327, 2022 € 6.559, 2023 € 54.273, 2024 € 7.385

Voorziening onderhoudsgelden Kompaan

1.	Nummer voorziening	71901
2.	Naam (deel-) PVM-er	Jan Willem van Vaals
3.	Afdeling	Mens en Omgeving
4.	Naam portefeuillehouder	Fimke Hijlkema
5.	Relatie met (deel-) productnummer	P52.310.1 Welzijn en Sportaccommodaties
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	19 mei 2009 (Jaarrekening 2008 en herijking reserves en voorzieningen 2008-2009)
7.	Reden/bestemmingsdoel voorziening	Onderhoudsegalisatie
8.	Soort voorziening	Onderhoudsegalisatie
9.	Motief vorming voorziening	Egalisatie onderhoudsbedragen
10.	Wijze van voeding/beschikking van de voorziening	Jaarlijkse dotatie op basis van MOP inclusief BTW
11.	Looptijd	Startdatum: 1-1-2008 Einddatum: onbepaald
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	Zie Meerjarenonderhoudsplanung 2017-2026. De jaarlijkse dotatie bedraagt met ingang van 2017 € 16.000.
13.	Bijzonderheden	Bij de huidige dotatie van € 16.000 ontstaat er een tekort vanaf 2027. Voorstel is dan ook om de dotatie vanaf 2020 te verhogen naar € 20.000
14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen:	MOP 2017-2026.
15.	Verklaren mutaties in voorziening in 2019	Begrote dotatie € 16.000, realisatie € 16.000 Begrote aanwending € 1.839, realisatie € 9.741
16.	Verklaren afwijkingen begroting 2019 met realisatie 2019	Onderhoudskosten zijn ca € 7.900 hoger dan verwacht door ongepland onderhoud aan hang- en sluitwerk, lekkages en extra kosten voor legionella bestrijding en brandveiligheid.
17.	Verklaren mutaties in voorziening komende jaren (2020-2024)	2020: Aanwending € 96.939 2021: Aanwending € 2.202 2022: Aanwending € 12.139 2023: Aanwending € 8.373 2024: Aanwending € 45.967
18.	Beslispunten	1. Voorziening handhaven per 31-12-2019 2. Dotatie in 2019 € 16.000 o.b.v. MOP 2017-2031 3. Aanwending in 2019 € 9.741 4. Dotatie 2020-2024 jaarlijks € 20.000 (was € 16.000) 5. Aanwending 2020 € 96.939, 2021 € 2.202, 2022 € 12.139, 2023 € 8.373, 2024 € 45.967, o.b.v. MOP 2017-2031

Voorziening onderhoudsgelden Steegdenhal

1.	Nummer voorziening	71902
2.	Naam (deel-) PVM-er	Jan Willem van Vaals
3.	Afdeling	Mens en Omgeving
4.	Naam portefeuillehouder	Fimke Hijlkema
5.	Relatie met (deel-) productnummer	Programma: 2
		Product: P52.310 Welzijn en Sportaccommodaties
		Deelproduct: P52.310.1 Welzijn en sportaccommodaties (62513)
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	19 mei 2009 (Jaarrekening 2008 en herijking reserves en voorzieningen 2008-2009)
7.	Reden/bestemmingsdoel voorziening	Uitvoeren toekomstig onderhoud
8.	Soort voorziening	Onderhoudsegalisatie
9.	Motief vorming voorziening	Egalisatie onderhoudsbedragen
10.	Wijze van voeding/beschikking van de voorziening	Jaarlijkse dotatie.
11.	Looptijd	Startdatum: 1 januari 2008
		Einddatum: onbepaald
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	Zie MOP 2017-2026. De jaarlijkse dotatie bedraagt met ingang van 2017 € 15.500.
13.	Bijzonderheden	Per 1 januari 2019 is de sportvrijstelling in de Wet om de omzetbelasting verruimd. Door deze wetswijziging vervalt het recht op aftrek van btw voor gemeenten en niet-winstbeogende exploitanten van sportaccommodaties. Er is een Specifieke uitkering sport (SPUK) voor gemeenten om het btw nadeel (grotendeels) te compenseren. Het is nog niet duidelijk of de Steegdenhal als winstbeogende exploitanten worden aangemerkt. Voorzichtigheidshalve heeft onze gemeente een SPUK aanvraag ingediend.
14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen:	MOP 2017-2031
15.	Verklaren mutaties in voorziening in 2019	Begrote dotatie € 15.500 realisatie € 15.500
		Begrote aanwending € 24.702 realisatie € 9.733
16.	Verklaren afwijkingen begroting 2019 met realisatie 2019	Het regulier onderhoud vanuit de MOP voor het jaar 2019 van € 5.051 zijn uitgevoerd. Van de uitgestelde werkzaamheden vanuit 2018 zijn nog niet alle werkzaamheden uitgevoerd. De werkzaamheden van de heater zijn uitgevoerd. De overige uitgestelde werkzaamheden 2018 € 14.000 zullen in 2020 worden uitgevoerd.
17.	Verklaren mutaties in voorziening komende jaren (2020-2024)	2020: Aanwending € 33.361 waarvan regulier MOP onderhoud 2020 € 19.361 en uitgestelde werkzaamheden 2018 € 14.000
		2021: Aanwending € 8.801
		2022: Aanwending € 38.501
		2023: Aanwending € 7.824
		2024: Aanwending € 4.551
18.	Beslispunten	1. Voorziening handhaven per 31-12-2019

	2. Dotatie in 2019 € 15.500
	3. Aanwending in 2019 € 9.733
	4. Dotatie 2020-2024: jaarlijks € 15.500
	5. Aanwending 2020 € 33.361, 2021 € 8.801, 2022 € 38.501, 2023 € 7.824 en 2024 € 4.551, volgens MOP 2017-2031

Voorziening onderhoud sportaccommodatie's 3B's

1. Nummer voorziening	71903
2. Naam (deel-) PVM-er	Jan Willem van Vaals
3. Afdeling	Mens en Omgeving
4. Naam portefeuillehouder	Fimke Hijlkema
5. Relatie met (deel-) productnummer	Programma: 2 Product: P52.310 Welzijn en Sportaccommodaties Deelproduct: P52.310.1 Welzijn en sportaccommodaties (Bongerd, Boekhorst en Bosbad - 62511)
6. Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	Raadsvoorstel 24 mei 2011 (Jaarrekening 2010)
7. Reden/bestemmingsdoel voorziening	Uitvoeren toekomstig onderhoud sportaccommodaties 2 B's en onderhoud Bosbad
8. Soort voorziening	Onderhoudsegalisatie
9. Motief vorming voorziening	Egalisatie onderhoudsbedragen
10. Wijze van voeding/beschikking van de voorziening	Een jaarlijkse dotatie op basis van de meest actuele MOP en onttrekking op basis van onderhoudslasten gemaakt in het kader van de MOP inclusief het BTW nadeel.
11. Looptijd	Startdatum: 1 januari 2010 Einddatum: onbepaald
12. Gewenste/ noodzakelijke omvang	Zie MOP 2019-2033.
13. Bijzonderheden	De gemeente Ooststellingwerf heeft tot en met 31-12-2016 de 3 sportaccommodaties (de Bongerd in Haulerwijk, het sportcomplex de Boekhorst in Oosterwolde en het Bosbad te Appelscha) door een derde partij (Laco) laten exploiteren. De sporthal de Bongerd en het sportcomplex de Boekhorst zijn in eigendom van de gemeente. Het Bosbad te Appelscha is in eigendom van de stichting Bosbad Appelscha. Het eigendom van de grond van het Bosbad berust bij Staatsbosbeheer. In 2016 is een Exploitatieovereenkomst getekend voor de 2 B's (= sportcomplex de Boekhorst en sporthal de Bongerd) voor een periode van vijf jaar. In 2017 is een budgetovereenkomst getekend met stichting Bosbad Appelscha voor een periode van 2017 t/m 2026. In 2019 is een nieuwe MOP opgesteld voor de periode 2019 tot en met 2033. Op basis daarvan ontstaat een tekort vanaf 2026. Voorgesteld wordt om vanaf 2020 € 30.000 per jaar te doteren aan de voorziening, zodat deze tot en met 2028 toereikend is voor het geplande onderhoud. Per 1 januari 2019 is de sportvrijstelling in de Wet om de omzetbelasting verruimd. Door deze wetwijziging vervalt het recht op aftrek van btw voor gemeenten en niet-winstbeogende exploitanten van sportaccommodaties. Er is een Specifieke uitkering sport (SPUK) voor gemeenten om het btw nadeel (grotendeels) te compenseren. Het is nog niet duidelijk of de 3 B's als winstbeogende exploitanten worden aangemerkt. Voorzichtigheidshalve heeft onze gemeente een SPUK aanvraag ingediend.

14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen:	De MOP 2019-2033 ligt aan deze voorziening ten grondslag.
15.	Verklaren mutaties in voorziening in 2019	Begrote aanwending € 76.843, realisatie totaal € 281.180 waarvan € 22.075 voor Bosbad en € 259.104 voor de 2 B's.
16.	Verklaren afwijkingen begroting 2019 met realisatie 2019	In 2019 is een nieuw MOP opgesteld voor 2019-2033. De begrote onderhoudshoudslasten voor het jaar 2019 zijn in de MOP € 283.328. De hogere begrote lasten komen voornamelijk door een aantal grotere onderhoudsplannen zoals de luchtbehandelingskasten en luchtverhitters. De kosten voor Luchtbehandelingskast van de Boekhorst zijn lager uitgevallen dan verwacht. Er is een eerste termijn betaald op de beweegbare bodem van zwembad Boekhorst, die in 2020 vervangen wordt. De subsidie voor het onderhoud 2019 van het Bosbad is gebaseerd op de MOP 2017-2031. In de aangepaste MOP voor het Bosbad wordt voor 2019 uitgegaan van een lager bedrag. Er is een BTW nadeel, doordat niet de gehele BTW gecompenseerd wordt via de SPUK. Per saldo liggen de totale onderhoudskosten in lijn met de verwachte onderhoudskosten.
17.	Verklaren mutaties in voorziening komende jaren (2020-2024)	2020: Aanwending € 288.440 2021: Aanwending € 12.068 2022: Aanwending € 95.323 2023: Aanwending € 74.326 2024: Aanwending € 149.614
18.	Beslispunten	1. Voorziening handhaven per 31-12-2019 2. Dotatie in 2019: € 0 3. Aanwending in 2019 € 281.180 (Bosbad € 22.075 en 2 B's € 259.105) 4. Dotatie 2020-2024: jaarlijks € 30.000 (was € 0) 5. Aanwending 2020 € 288.444, 2021 € 12.068, 2022 € 95.323, 2023 € 74.326, 2024 € 149.614, volgens MOP 2019-2033

Voorziening onderhoud gebouwen

1.	Nummer voorziening	71904
2.	Naam (deel-) PVM-er	Ivo van der Reijnt
3.	Afdeling	Mens en Omgeving
4.	Naam portefeuillehouder	Harry Oosterman
5.	Relatie met (deel-) productnummer	Onderhoud gemeentehuis (69101) Onderhoud buitendienstaccommodatie (69102) Onderhoud overslagstation Omrin (t/m 2016 69103, vanaf 2017 65318)
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	Mei 2016 (bij behandeling jaarstukken)
7.	Reden/bestemmingsdoel voorziening	Uitvoeren van onderhoud aan gebouwen
8.	Soort voorziening	Onderhoudsegalisatie
9.	Motief vorming voorziening	Egalisatie onderhoudsbedragen
10.	Wijze van voeding/beschikking	De omvang van de voorziening bestaat uit het saldo van de reserve onderhoud gebouwen per 31-12-

	van de voorziening	2015. De jaarlijkse dotatie aan de voorziening is € 65.000.
11.	Looptijd	Startdatum: 1 januari 2016
		Einddatum: onbepaald
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	De jaarlijkse dotatie is € 65.000, dit is gelijk aan de in de vorige jaren toevoegingen aan de reserve. Het gaat niet alleen om de planning van het bouwkundig- en installatietechnisch onderhoud (Planon), maar ook om de toekomstige vervanging van de losse inventaris; bijvoorbeeld inrichting keukenapparatuur, zonwering, meubilair etc.
13.	Bijzonderheden	Op 31-12-2015 is de reserve onderhoud gebouwen omgevormd naar een voorziening onderhoud gebouwen. Het saldo van de reserve is toen overgegaan naar de voorziening.
14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen:	Collegebesluit MOP huisvesting inclusief bijlagen
15.	Verklaren mutaties in voorziening in 2019	Toevoeging: € 65.000 conform begroting
		Aanwending: € 40.720
16.	Verklaren afwijkingen begroting 2019 met realisatie 2019	De aanwending is ca. € 267.000 lager dan begroot. Dit komt door:
		De geplande werkzaamheden in 2019 aan het gebouw van de buitendienst en het overslagstation zijn volledig uitgesteld in verband met de bestuursopdracht Openbare Werken. Totaal is dit een bedrag van € 69.900.
		De MJOP gemeentehuis is medio 2019 geactualiseerd. Uit deze actualisatie is gebleken dat een aantal onderhoudswerkzaamheden van voorgaande jaren in een later uitvoeringsjaar kunnen worden ingepland.
		Het betreft de volgende uitgestelde werkzaamheden:
		- Schilderwerk (buiten) € 53.650
		Daarnaast zijn beperkt onderhoudswerkzaamheden conform MJOP 2019 uitgevoerd. Deze worden doorgeschoven naar een later uitvoeringsjaar.
		Het totaal van deze werkzaamheden die niet zijn uitgevoerd en worden opgenomen in de geactualiseerde planning bedraagt € 143.400
17.	Verklaren mutaties in voorziening komende jaren (2020-2024)	De actualisatie van de MJOP leidt tot een nieuwe dotatie aan de voorziening. De jaarlijkse dotatie wordt € 75.000
		In 2020 is de aanwending bedoeld voor de volgende werkzaamheden:
		Gemeentehuis:
		Schilderwerk € 6.250
		Luchtbehandelingsinstallaties € 14.000
		Beveiliging € 48.200
		Buitendienst en overslagstation:
		Gepland onderhoud conform MJOP overslagstation € 34.096, buitendienst € 0
		Uitgestelde werkzaamheden voorgaande jaren € 69.900
18.	Beslispunten	1. Voorziening handhaven per 31-12-2019
		2. Dotatie aan de voorziening 2019: € 65.000
		3. Jaarlijkse dotatie aan de voorziening 2020 en verder: € 75.000 (was € 65.000)
		4. Aanwending 2019: € 40.720

	5. Aanwending 2020: € 172.487, 2021: € 65.700, 2022: € 1.500, 2023: € 104.128
--	---

Voorziening Bodemsanering

1.	Nummer voorziening	71905
2.	Naam (deel-) PVM-er	Wim Waanders
3.	Afdeling	Klant en Organisatie
4.	Naam portefeuillehouder	Marcel Bos
5.	Relatie met (deel-) productnummer	Programma: 3 Ruimtelijke en economische ontwikkeling Product: P561202 Milieubeleid
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	Jaarrekening 2019
7.	Reden/bestemmingsdoel voorziening	Kosten voor bodemsanering voldoen niet aan artikel 59, het zijn geen investeringen met een economisch of maatschappelijk nut. Kosten voor bodemsanering moeten behandeld worden als een verlies, onafhankelijk of de kosten verbonden zijn aan investeringen (nieuwe bouwlocatie) of aan bestaande activa (vervuiling onder gemeentelijke gebouwen) met een economisch nut of een maatschappelijk nut. Vanaf het moment dat een eventuele bijdrage van VROM en/of de provincie bekend is zal de gemeente de resterende gemeentelijke kosten als verlies moeten nemen ten laste van de (meerjarige) exploitatie. Indien de sanering in een volgend begrotingsjaar afgerond wordt en complex is waardoor er onzekerheden over de uiteindelijke kosten kan bestaan, dan dient een voorziening getroffen te worden uit hoofde van artikel 44, eerste lid onder a. De kosten voor onderzoek voor de saneringsaanpak zullen als regel niet voldoen aan alle voorwaarden van artikel 60. Deze kosten dienen als een onderdeel gezien worden van de totale kosten van de sanering. De gemeente zal zodoende de begrote saneringskosten ofwel direct als last moeten verwerken (onder aftrek van een eventuele bijdrage van bijvoorbeeld VROM of de provincie) of wel in de grondexploitatie moeten meenemen. In het laatste geval zal de gemeente als de grondexploitatie negatief uitvalt daarvoor eveneens een voorziening moeten treffen, uit hoofde van artikel 44, lid 1a.
8.	Soort voorziening	Concrete verplichtingen en bestaande risico's
9.	Motief vorming voorziening	Bestedingsfunctie
10.	Wijze van voeding/beschikking van de voorziening	Exploitatie
11.	Looptijd	Startdatum: 1-1-2020 Einddatum: onbepaald
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	Op basis van onderzoek door derden in 2020 zijn de kosten voor sanering ingeschat op € 475.000
13.	Bijzonderheden	Betreft jaar van vormen van de voorziening
14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen:	Onderzoek derde
15.	Verklaren mutaties in voorziening in 2019	Dotatie aan de voorziening in 2019 € 475.000
16.	Verklaren afwijkingen begroting 2019 met realisatie 2019	De vervuilde bodem op de locaties buitendienst werd geconstateerd bij het onderzoek voor vernieuwbouw locatie buitendienst eind 2019. In 2020 is verder onderzoek gedaan door een derde partij naar de mate van vervuiling en de bijbehorende lasten voor sanering.
17.	Verklaren mutaties in voorziening komende jaren	2020-2024: nog niet bekend.

	(2020-2024)	
18.	Beslispunten	1. Vormen voorziening bodemsanering
		2. Dotatie aan de voorziening in 2019 € 475.000

Voorziening riolering

1.	Nummer voorziening	71940
2.	Naam (deel-) PVM-er	Gert-jan Warrink
3.	Afdeling	Mens en Omgeving
4.	Naam portefeuillehouder	Fimke Hijlkema
5.	Relatie met (deel-) productnummer	Programma: 3 Ruimtelijke en Economische ontwikkelingen
		Product: P58.160 Riolering
		Deelproduct: P58.160.1 Rioleringen, P58.160.2 Rioolheffing
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	17-mrt-15
7.	Reden/bestemmingsdoel voorziening	Investerings vrijval rioleringen
8.	Soort voorziening	Investerings vrijval rioleringen
9.	Motief vorming voorziening	Spaarfunctie
10.	Wijze van voeding/beschikking van de voorziening	De voorziening is gevoed met het saldo per 31-12-2014 van de Rioleringsreserve en de voorziening wordt aangewend voor investeringen in vrijval riolering.
11.	Looptijd	Startdatum: 31 december 2014
		Einddatum: onbepaald
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	De gewenste omvang wordt bepaald bij de vaststelling van het Gemeentelijk RioleringsPlan
13.	Bijzonderheden	In maart 2015 is het GRP 2015-2019 vastgesteld. Een onderdeel hiervan is dat er op 31-12-2014 een voorziening is ingesteld en dat deze is gevoed met het saldo van deze reserve per 31-12-2014.
		In 2020 wordt het GRP 2020-2024 opgesteld en aan u voorgelegd.
14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen:	Raadsvoorstel en -besluit 17 maart 2015
		GRP 2015-2019. Raadsvoorstel en besluit 26 december 2017 kostendekkingsplan 2018 e.v.
15.	Verklaren mutaties in voorziening in 2019	Dotatie: € 348.810
		Conform begroting € 319.846 en het exploitatieresultaat € 28.964
		Aanwending: € 233.761
		Investering in vrijval riolering 2019 € 94.870
		Doorgeschoven werk werkzaamheden vanuit 2018 € 138.891
16.	Verklaren afwijkingen begroting 2019 met realisatie 2019	Hogere dotatie door een positief exploitatieresultaat van € 28.964 Exploitatieresultaat ontstaat voornamelijk door dat het GRP 2020-2024 nog niet gereed is. De verwachte kosten voor het opstellen van het plan zijn nog circa € 30.000. Dit wordt uitgegeven in 2020.
		De aanwending geraamd € 441.000 bestond uit:
		Investering vrijval 2019 € 312.891
		Uitgestelde werkzaamheden 2018 € 114.459

		Uitgestelde werkzaamheden 2016 € 13.650
		In 2019 is voor € 94.780 geïnvesteerd, het resterende deel wordt uitgevoerd in 2020. De stresstest € 13.650 wordt eveneens in 2020 uitgevoerd.
		De lasten van de uitgestelde werkzaamheden vanuit 2018 zijn circa € 24.000 hoger dan begroot.
17.	Verklaren mutaties in voorziening komende jaren (2020-2024)	Dotatie meerjarenbegroting:
		2020: € 426.311
		2021: € 426.256
		2022: € 425.078
		2023: € 424.966
		2024: € 424.966
		Onttrekking:
		In 2020 doorgeschoven werkzaamheden vanuit 2019:
		· € 193.588 vrijval rioleringen
		· € 13.650 stresstest (afkomstig vanuit 2016)
		Aanwending 2021 en verder regulier op basis van plan.
		De genoemde bedragen hierboven zijn gebaseerd op het huidige GRP, begin 2020 wordt het nieuwe GRP aan u voorgelegd en door u vastgesteld.
18.	Beslispunten	1. Voorziening handhaven per 31-12-2019
		2. Aanwending voorziening 2019 voorinvestering vrijval riolering 2019 € 233.761
		3. Dotatie aan de voorziening 2019 € 348.810
		4. Dotatie voorziening 2020 € 426.311, 2021 € 426.256, 2022 € 425.078, 2023 € 424.966 2024 € 424.966
		5. Aanwending in 2020-2024: jaarlijkse projecten vrijval riolering € 441.000 op basis van het huidige GRP.

Voorziening kostendekking leges omgevingsvergunningen

1.	Nummer voorziening	71941
2.	Naam (deel-) PVM-er	Marloes Rutten
3.	Afdeling	Mens en Omgeving
4.	Naam portefeuillehouder	Marcel Bos
5.	Relatie met (deel-) productnummer	Programma: Bestuur en dienstverlening
		Product: Bouwen en wonen (P56.110)
		Deelproduct: Omgevingsvergunningen (P56.110.1)
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	21-mei-19
7.	Reden/bestemmingsdoel voorziening	Op begrotingsbasis bestaat de eis dat de leges maximaal kostendekkend mogen zijn. Een incidenteel zeer hoge legesinkomst zal het tarief bouwleges zeer doen schommelen. Dat is ongewenst. Het BBV geeft ruimte om de piekleges te egaliseren via een art. 44.2 voorziening (BBV).
8.	Soort voorziening	Egalisatievoorziening

9.	Motief vorming voorziening	Egalisatiemotief: In verband met incidenteel hoge opbrengsten wordt een deel geëgaliseerd, om grote tariefschommelingen te voorkomen.
10.	Wijze van voeding/beschikking van de voorziening	Exploitatievoordeel opbrengst omgevingsvergunningen. Het voordeel wordt verspreid over een aantal jaren ten gunste van de exploitatie leges gebracht.
11.	Looptijd	Startdatum: 21 mei 2019 Einddatum: 2022
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	€ 500.000
13.	Bijzonderheden	Wettelijk kader Hoofdstuk IV. De jaarstukken en de toelichting: Titel 4.5. De balans en de toelichting Paragraaf 4.5.5. Vaste Passiva BBV art. 44 lid 1 + 2 1. Voorzieningen worden gevormd wegens: a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten; b. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten; c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren; d. de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven als bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b. 2. Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen, bedoeld in artikel 49, onderdeel b.
14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen:	Kostendekking titel 2 begroting 2019 - gewijzigd
15.	Verklaren mutaties in voorzieningen in 2019	Begrote dotatie € 500.000. Realisatie nihil. De voorziening zou gevormd worden omdat er een legesopbrengst van een woningbouwcorporatie werd verwacht, die betrekking heeft op meerdere uitvoeringsjaren. Door het vormen van de voorziening worden de opbrengsten toegerekend aan de jaren van de uitvoering. Het betreffende project wordt in fases uitgevoerd waarbij de vergunningen ook per fase worden aangevraagd. In 2019 is daardoor een deel van de begrote opbrengst van € 500.000 ontvangen.
16.	Verklaring afwijkingen begroting 2019 met realisatie 2019	Zie punt 15.
17.	Verklaren mutaties in voorzieningen komende jaren (2020-2024)	Nog niet bekend
18.	Beslispunten	1. Voorziening handhaven per 31 december 2019 2. Dotatie in 2019: € 0

Voorziening lopende pensioenverplichtingen bestuurders

1.	Nummer voorziening	71950
2.	Naam (deel-) PVM-er	Maura Schilperoort
3.	Afdeling	Klant en Organisatie
4.	Naam portefeuillehouder	Harry Oosterman
5.	Relatie met (deel-) productnummer	Programma: 6 Deelproduct: P59.020.1 (60001)
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	
7.	Reden/bestemmingsdoel voorziening	Pensioenverplichtingen aan voormalige bestuurders op grond van de oude regeling
8.	Soort voorziening	Concrete verplichtingen
9.	Motief vorming voorziening	Bestedingsfunctie
10.	Wijze van voeding/beschikking van de voorziening	Enkele jaren geleden is deze voorziening gevormd uit de algemene dekkingsmiddelen.
11.	Looptijd	Startdatum: 2007 Einddatum:
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	Omvang wordt gebaseerd op actuariële berekening
13.	Bijzonderheden	Geen
14.	Bijlagen welke ten grondslag liggen aan:	Ten grondslag aan deze voorziening ligt een jaarlijkse actuariële berekening van Raet.
15.	Verklaren mutaties in voorziening in 2019	Dotatie: € 486.805 Aanwending: € 107.353
16.	Verklaren afwijkingen begroting 2019 met realisatie 2019	Begrote dotatie is € 25.000. De gerealiseerde dotatie is hoger door 1. verlaging van rekenrente naar 0,29% en 2. een voormalig wethouder heeft in 2019 de pensioengerechtigde leeftijd bereikt. Dit betekent dat dat deel van de voorziening pensioenverplichting voormalige en huidige bestuurders (71951) daar aanwezig was. De gerealiseerde aanwending € 107.353 is licht hoger dan de raming (€ 100.000).
17.	Verklaren mutaties in voorziening komende jaren (2020-2024)	Jaarlijkse aanwending van € 100.000 en jaarlijkse dotatie van € 25.000 (conform huidige begroting).
18.	Beslispunten	1. Voorziening handhaven per 31-12-2019 2. Dotatie 2019 aan de voorziening € 486.805 3. Aanwending 2019 van de voorziening € 107.353 4. Jaarlijkse dotatie aan de voorziening 2020 en verder € 25.000 5. Jaarlijkse aanwending van de voorziening 2020 en verder € 100.000

Voorziening pensioenverplichting voormalige en huidige wethouders

1.	Nummer voorziening	71951
2.	Naam (deel-) PVM-er	Maura Schilperoort
3.	Afdeling	Klant en Organisatie
4.	Naam portefeuillehouder	Harry Oosterman
5.	Relatie met (deel-) productnummer	Programma: 6
		Deelproduct: P59.020.1 (60001)
6.	Ingesteld bij Raadsbesluit d.d.	31-12-2011
7.	Reden/bestemmingsdoel voorziening	Pensioenverplichtingen aan voormalige wethouders en huidige wethouders waarvan de pensioenen in eigen beheer worden gevoerd.
8.	Soort voorziening	Concrete verplichtingen
9.	Motief vorming voorziening	Bestedingsfunctie
10.	Wijze van voeding/beschikking van de voorziening	Jaarlijkse dotatie o.b.v. actuariële berekening.
11.	Looptijd	Startdatum: 31-12-2011
		Einddatum: n.v.t.
12.	Gewenste/ noodzakelijke omvang	Berekening is op basis van de actuariële berekening.
13.	Bijzonderheden	
14.	Bijlagen ten grondslag liggend aan deze voorziening:	De pensioenen zijn onderbouwd met een jaarlijkse actuariële berekening van Raet.
15.	Verklaren mutaties in voorziening in 2019	Dotatie € 204.563
16.	Verklaren afwijkingen begroting 2019 met realisatie 2019	De begrote dotatie is € 50.000. De afwijking is te verklaren door toepassing van de lagere rekenrente ad 0,29%.
17.	Verklaren mutaties in voorziening komende jaren (2020-2024)	Jaarlijkse dotatie € 50.000 (conform huidige raming).
18.	Beslipunten	1. Voorziening handhaven per 31-12-2019
		2. Dotatie 2019 aan voorziening € 204.563
		3. Jaarlijkse dotatie 2020 en verder aan voorziening € 50.000